

**Veus que
no veus**
#veusquenoveus

Memòria de l'Institut Català de les Dones 2018

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Memòria 2018

Edició: Institut Català de les Dones
Seu: Pl. Pere Coromines, 1
08001 Barcelona
Tel. 93 495 16 00
Fax. 93 321 61 11
icd@gencat.cat
[Web de l'Institut Català de les Dones](#)
CIF Q-5850014-A

© Institut Català de les Dones

Edició:

Font, taules i gràfics: Institut Català de les Dones

ISSN 2462-5957

El document *Memòria de l'Institut Català de les Dones 2018* està subjecte a una llicència de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional de Creative Commons.

Se'n permet la còpia, la distribució i la comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi la font

Sumari

Presentació	5
Funcions de l'Institut Català de les Dones	5
Línies estratègiques	7
Estructura, organització i mitjans	8
Organigrama	8
El pressupost	8
Contractació administrativa	9
Personal	9
Accions enfocades a aconseguir la igualtat efectiva de dones i homes	4
Qüestions parlamentàries	4
Informes d'impacte de gènere	4
Subvencions a entitats	5
Contractes programa amb els ens locals per al desplegament i el manteniment dels Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)	6
Convenis subscrits amb altres organismes	7
Formació	7
Exposicions	11
Jornades i actes	15
Premis	26
Emprenedoria, carrera professional i talent femení en el mercat de treball ..	29
Accions de suport adreçades a empreses	29
Coordinació interdepartamental en l'àmbit de la igualtat efectiva entre dones i homes	30
Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat	30
Plans, comissions i grups de treball interdepartamentals	34
Relacions externes i institucionals	36
Prevenició, detecció i erradicació de la violència masclista	37
Prevenició i sensibilització	37
Detecció, atenció i recuperació	38
Estructures de coordinació	42

Altres actuacions destacades.....	44
Comunicació.....	44
Centre de Documentació	51
Observatori de la Igualtat de Gènere (OIG)	58
Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC)	66

Presentació

L'Institut Català de les Dones és l'organisme de l'Administració de la Generalitat encarregat de dissenyar, impulsar, coordinar i avaluar les polítiques de gènere i per a les dones. Està adscrit al Departament de la Presidència.

Funcions de l'Institut Català de les Dones

Segons la llei de creació de l'Institut (*Llei 11/1989*), en la redacció donada per la *Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes*, correspon a l'Institut Català de les Dones:

- a) Garantir, en col·laboració amb els departaments afectats, la prestació de serveis específics a favor de les dones.
- b) Fomentar i coordinar la prestació de serveis de tot tipus a les dones, mitjançant l'establiment de convenis amb entitats públiques i privades.
- c) Elaborar i promoure informes, estudis i anàlisis de recerca sobre matèries relacionades amb la problemàtica actual de les dones a Catalunya.
- d) Dissenyar, coordinar i impulsar l'elaboració del Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat, i també fer-ne el seguiment i l'avaluació.
- e) Impulsar l'elaboració dels plans de polítiques d'igualtat de gènere de les administracions locals.
- f) Elaborar, amb la col·laboració dels diferents departaments implicats, l'informe anual d'execució de la transversalitat de la perspectiva de gènere a l'Administració de la Generalitat.
- g) Elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fan referència els articles 36.3.b i 37.2 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, i l'article 64.3.d de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
- h) Elaborar els programes d'intervenció integral contra la violència masclista del Govern amb la periodicitat que estableix l'article 84 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- i) Elaborar els protocols per a una intervenció coordinada contra la violència masclista d'acord amb el que estableix l'article 85 de la Llei 5/2008.

Presentació

- j) Promoure i liderar la recerca en matèria de violència masclista i establir els acords de col·laboració necessaris en l'àmbit universitari i especialitzat per a dur-la a terme.
- k) Dissenyar, impulsar i coordinar les polítiques contra la violència masclista.
- l) Divulgar les activitats, els serveis i les tasques duts a terme per l'Institut o per les associacions i les entitats col·laboradores, mitjançant l'organització de fires, congressos o per qualsevol altre mitjà.
- m) Potenciar la participació de les dones en les decisions i les mesures que les afecten, i fomentar l'associacionisme per a la defensa de llurs interessos.
- n) Recopilar informació i documentació sobre la situació actual de les dones a Catalunya.
- o) Vetllar pel compliment dels convenis i els acords internacionals en tot allò que afecta la promoció de les dones, i fer-ne possible la participació en els fòrums internacionals on se'n tracti la problemàtica.
- p) Vetllar perquè les disposicions per a l'assoliment de la igualtat efectiva de dones i homes de l'ordenament jurídic s'adeqüin a les característiques concretes de cada territori, a fi de corregir desequilibris i impulsar les mesures més adequades a les necessitats dels diversos entorns que configuren la població de Catalunya i la seva distribució territorial.
- q) Dur a terme l'assistència tècnica especialitzada a les administracions públiques catalanes per a incorporar la dimensió de gènere en el desenvolupament de les polítiques públiques.
- r) Promoure els espais de diàleg i cooperació institucionals i, concretament, promoure la cooperació interinstitucional amb les diverses administracions locals per mitjà d'espais de diàleg amb representants territorials, amb l'objectiu de sumar recursos i aconseguir més impacte de les polítiques d'igualtat de gènere, i promoure la cooperació interinstitucional amb les universitats catalanes per mitjà d'espais per a compartir i crear coneixement en matèria de perspectiva de gènere.
- s) Fer l'avaluació prèvia dels fets per a la personació de l'Administració de la Generalitat en processos penals de violència masclista d'una rellevància especial.
- t) Atorgar i revocar, si escau, el distintiu català d'excel·lència empresarial en matèria d'igualtat efectiva de dones i homes en el treball.
- u) Assumir les altres competències que li siguin encomanades pel Govern o li siguin assignades per les lleis.

Presentació

Tanmateix, la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista* confereix unes competències específiques com són aquestes:

- a) Impulsar i coordinar les polítiques contra la violència masclista que ha d'aprovar el Govern de la Generalitat.
- b) Dissenyar i impulsar les polítiques contra la violència masclista en col·laboració amb les administracions locals, els agents socials, les entitats expertes i les associacions de dones que treballen en aquest àmbit.
- c) Vetllar per l'adequació dels plans i programes duts a terme per les diferents administracions públiques de Catalunya respecte als programes del Govern de la Generalitat en matèria de violència masclista.
- d) Coordinar i garantir el treball transversal en tots els àmbits.
- e) Impulsar l'elaboració i la signatura de convenis de col·laboració i acords entre les administracions i les entitats implicades en la lluita contra la violència masclista per a eradicar-la.
- f) Proposar la programació, la prestació, la gestió i la coordinació dels serveis que integren la Xarxa, en col·laboració amb els ajuntaments, llevat dels serveis d'informació i atenció a les dones, que són competència dels ens locals en els termes especificats per aquesta llei.

Línies estratègiques

- Durant el 2018 s'ha dut a terme el procés participatiu del Pla estratègic de Polítiques d'Igualtat de Gènere 2019-2022 i s'ha avançat en la seva redacció definitiva.
- Impuls de diverses campanyes de sensibilització:
 - o 8M, "Veus que no veus", per commemorar el Dia Internacional de les Dones.
 - o 25N, "Les dones tenim dret a viure lliures de violències sexuals. #LliuresISensePor.
- Celebració de dues jornades tècniques per la commemoració dels 10 anys de la Llei 5/2008, en col·laboració amb la Comissió Nacional per a una Intervenció coordinada contra la Violència Masclista (CNVM):
 - o I Jornada Tècnica: 10 anys de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista
 - o II Jornada Tècnica: Desmuntant la justícia patriarcal
- Desplegament del Pla director de formació en equitat de gènere de Catalunya 2017-2020.
- Suport a entitats que treballen per a la igualtat d'homes i dones i per erradicar la violència masclista.
- Suport als ens locals mitjançant els contractes programa, que són eines per a la coordinació, cooperació i col·laboració entre l'Institut Català de les Dones i els ens locals, en matèria de serveis d'informació i atenció a les dones.

Estructura, organització i mitjans

Organigrama

Departament de la Presidència

❖ Institut Català de les Dones (ICD)

❖ Presidència

➤ Direcció Executiva

- Oficina de Comunicació
- Unitat d'Informàtica
- Servei Economicoadministratiu
- Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats
- Centre de Documentació Joaquina Alemany i Roca
- Servei de Polítiques d'Igualtat de Gènere i Assessorament

Jurídic

- Observatori de la Igualtat de Gènere
- Seu territorial de Barcelona
- Seu territorial de Girona
- Seu territorial de Lleida
- Seu territorial de Tarragona
- Seu territorial de Terres de l'Ebre

El pressupost

El **pressupost inicial** gestionat durant el 2018 ha estat de **7.985.994,70€**.

Pressupost 2018 per capítols

	Pressupost inicial	Pressupost final
Capítol 1	2.240.890,11	2.260.493,73
Capítol 2	1.399.804,59	1.604.305,59
Capítol 4	4.335.000,00	4.115.499,00
Capítol 6	7.300,00	22.300,00
Capítol 8	3.000,00	3.000,00
Total	7.985.994,70	8.005.598,32

S'han tramitat 7 expedients de transferència pressupostària, 1 expedient de reconeixement de deute, 3 expedients plurianuals

Contractació administrativa

Durant l'any 2018, s'han tramitat 48 expedients de contractació menor, un encàrrec de gestió, i 165 propostes de despeses. L'import total és 601.211,39 €.

Personal

Distribució territorial personal

A 31 de desembre de 2018, l'Institut Català de les Dones compta amb una plantilla de 48 persones.

Distribució territorial del personal

ÀMBIT TERRITORIAL	Persones
Barcelona	39
Girona	3
Lleida	2
Tarragona	2
Terres de l'Ebre	2
Total Personal ICD	48

A 31 de desembre de 2018, l'Institut Català de les Dones compta amb una plantilla de 48 persones

Distribució per sexe

A 31 de desembre de 2018, l'Institut Català de les Dones compta amb una plantilla de 44 dones i 4 homes.

Distribució per sexe i grup professional

GRUPS	DONES	HOMES	TOTAL	% dones per grups
A	17	1	18	94,44%
B	14	1	15	93,33%
C	6	1	7	85,71%
D	6	0	6	100,00%
E	1	1	2	50,00%
Total personal	44	4	48	91,67%
Distribució percentual per sexe	91,67%	8,33%	100,00%	

Distribució del personal al servei de l'Institut Català de les Dones per unitats directives

Distribució per unitats directives i cossos laborals del personal al servei de l'Institut Català de les Dones

Unitats	Alts càrrecs	A	B	C	D	E	TOTAL	% per unitats
Presidenta/Directora	2						2	4,17%
Servei Economicoadministratiu		5	1	1	1	1	9	18,75%
Servei Polítics d'Igualtat Gènere i Assess. Jurídic		4	2	1			7	14,58%
Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats		2		2			4	8,33%
Centre de Documentació			2				2	4,17%
Informàtica			1	1			2	4,17%
Oficina de Comunicació		2					2	4,17%
Secretaria					2		2	4,17%
Recepció					2	1	3	6,25%
Oficina Informació Barcelona		2		1	1		4	8,33%
Oficina Informació Girona			3				3	6,25%
Oficina Informació Lleida		2					2	4,17%
Oficina Informació Tarragona		2					2	4,17 %
Oficina Informació Terres de l'Ebre		2					2	4,17%
Observatori Igualtat		1		1			2	4,17%
Total personal	2	22	9	7	6	2	48	100,0%
% per cossos laborals	4,17%	45,83%	18,75 %	14,58 %	12,50 %	4,17%	100,00 %	

Cursos i formació

Durant l'any 2018 s'han gestionat 76 accions del Programa de Formació del Departament de la Presidència i de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, per al personal que presta serveis a l'Institut Català de les Dones.

Accions enfocades a aconseguir la igualtat efectiva de dones i homes

Qüestions parlamentàries

Al llarg del 2018, l'Institut Català de les Dones ha donat resposta a 7 propostes de resolució, a 7 resolucions, a 42 preguntes escrites i a 2 mocions, entre d'altres. A continuació, es detallen les respostes elaborades segons el tipus d'iniciativa parlamentària.

Qüestions parlamentàries per tipologies

Tipus iniciativa	Nombre
Proposició de Llei	-
Proposta de Resolució	7
Resolució	7
Interpel·lació	1
Moció subsegüent a la Interpel·lació	1
Pregunta Oral en Ple	-
Pregunta escrita	42
Sol·licitud d'informació	-
Sessió informativa de la consellera	-
Sessió informativa de la presidenta	-
Moció	2

Informes d'impacte de gènere

Durant el 2018 s'han emès 161 informes d'impacte de gènere, 88 han estat tramitats com a favorables, 76 per manca de pertinença de gènere del projecte normatiu i 12 per la inclusió en origen de clàusules de gènere. Quant als 73 informes restants, s'han proposat modificacions de contingut en la seva proposta d'articulat per tal de desenvolupar els drets de les dones i incorporar la perspectiva de gènere en el seu plantejament.

**S'han elaborat i tramitat
161 informes d'impacte de
gènere**

Informes d'impacte de gènere distribuïts per departaments

Departaments	Total
Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència	8
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	3
Consell de l'Audiovisual de Catalunya	1
Cultura	2
Empresa i Coneixement	3
Educació	7
Polítiques Digitals i Administració Pública	3
Interior	1
Justícia	2
Presidència	17
Salut	5
Territori i Sostenibilitat	5
Treball, Afers Socials i Famílies	52
Vicepresidència, Economia i Hisenda	52

Subvencions a entitats

L'any 2018 s'han presentat 236 sol·licituds de subvenció i se n'han atorgat 198 en el marc de la convocatòria de subvencions per a la realització de projectes d'utilitat pública o interès social per promoure la igualtat efectiva de dones i homes resolució PRE/1875/2018, d'1 d'agost, DOGC núm. 7679), per un import total de 779.774 euros.

D'acord amb les bases eren subvencionables els supòsits següents:

- Projectes exclusivament subvencionables:

a) Projectes que impulsin, planifiquin i executin accions d'inserció laboral de dones; projectes que posin a l'abast de les dones accions de millora de les habilitats i capacitats pel desenvolupament d'itineraris de formació i reciclatge, així com projectes de suport en l'àmbit professional amb l'objectiu de promoure l'emprenedoria, la creativitat i la innovació.

b) Projectes que tinguin per objectiu marc l'erradicació de la violència masclista i desenvolupin accions definides a la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista*.

c) Projectes que generin actuacions concretes per garantir i defensar els drets de les dones, especialment per a aquelles amb major vulnerabilitat, per raó de pobresa, entesa des d'un punt de vista multifactorial, projectes orientats a la inserció sociolaboral per assolir més cohesió social i igualtat d'oportunitats.

d) Projectes que desenvolupin accions de coeducació, entesa com l'acció educadora que potencia la igualtat i valora indistintament

S'han atorgat 198 subvencions a entitats per un import total de 779.774 €

l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de dones i homes, en igualtat de drets, sense estereotips sexistes, homofòbics, bifòbics, transfòbics o androcèntrics ni actituds discriminatòries per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere. Aquests projectes han de basar-se en una metodologia participativa i col·laborativa amb diferents poders públics.

Activitats exclusivament subvencionables:

- a) Activitats que generin el treball en xarxa entre les entitats de dones, afavorint la transversalitat de les accions i l'intercanvi d'experiències, així com activitats que posin a l'abast de les dones estructures participatives que donin lloc a espais de debat, de relació, de coneixement i reconeixement mutu, d'apoderament i de decisió.
- b) Activitats i accions dirigides a vetllar per l'accés, la presència, la participació i la protecció de la imatge de les dones en els mitjans de comunicació en igualtat de dret.
- c) Activitats que promoguin, impulsin i visualitzin el paper de les dones en l'àmbit cultural.

Contractes programa amb els ens locals per al desplegament i el manteniment dels Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)

Els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones són serveis que ofereixen informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones: àmbit laboral, social, personal, familiar i altres.

El Contracte Programa consta de 2 fitxes:

- **Fitxa 1:** l'Institut Català de les Dones dona suport a la xarxa de Serveis d'informació i Atenció a les dones (SIAD), de titularitat municipal o comarcal que ofereixen informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones: àmbit laboral, social, personal, familiar i altres, d'acord amb allò que estableix la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- **Fitxa 2:** l'Institut Català de les Dones amb l'objectiu de donar compliment al desplegament de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes impulsa la cooperació amb els ens locals per incorporar la perspectiva de gènere a les polítiques públiques. En el marc d'aquest

S'han signat 102 contractes programa per un import de 3.085.500,00 €

procés, té l'encàrrec de dissenyar estratègies per a l'aplicació de la transversalitat de gènere com a metodologia de treball de totes les institucions públiques.

Així doncs, durant l'any 2018 s'han atorgat 102 contractes programa per a la coordinació, cooperació i col·laboració entre l'Institut Català de les Dones i els ajuntaments i consells comarcals en matèria de Serveis d'informació i atenció a les dones i la realització de polítiques d'igualtat de gènere, per un import total de 3.085.500,00€.

Convenis subscrits amb altres organismes

L'any 2018 des de l'Institut Català de les Dones s'han signat 6 convenis amb diferents organismes i concedit 2 subvencions directes, per un import total de 125.141,84 €.

Conveni amb el Síndic de Greuges de Catalunya

Durant el 2018 l'ICD ha donat resposta a 9 queixes presentades per la ciutadania al Síndic de Greuges per possible discriminació per raó de sexe.

Formació

Pla director de formació en equitat de gènere de Catalunya 2017-2020

A partir de 2017, amb l'inici del diagnòstic de necessitats i la posterior elaboració del Pla director de Formació, s'incrementen les accions de formació en un 80% respecte a la mitjana de cursos que realitzava l'ICD durant els anys 2013-2016, que era de 25 cursos per any i es passa als 46 cursos per any dels anys 2017 i 2018. (En aquesta comparativa es treballa només amb mig any de 2017, ja que en el primer semestre es va fer l'elaboració del Pla).

L'avaluació dels resultats de la formació, a nivell dels projectes de millora que es posen en marxa com a conseqüència dels cursos, ha estat una altra de les estratègies que ha aportat el Pla director de Formació. Aquesta avaluació de la transferència de la formació al lloc de treball, ha requerit un procés de formació de 25 professores per desenvolupar-la i ha permès constatar l'inici de 166 projectes de millora durant el 2017 i de 470 durant el 2018 (el que suposa un increment del 40% considerant només 6 mesos del 2017).

El pressupost invertit en formació el 2018 ha estat de 142.965,22 € (un increment del 180 %)

Accions enfocades a aconseguir la igualtat efectiva de dones i homes

Pel que fa al pressupost invertit en formació durant el 2017 va ser de 50.853,60 € i el 2018 va ser de 142.965,22 €, gràcies a l'inici del Postgrau de Polítiques d'Igualtat de Gènere a la Gestió Pública, el que novament, suposa un fort increment (180 %).

Durant l'any 2018 s'ha seguit amb el desenvolupament i la implementació del Pla director de formació en equitat de gènere de Catalunya 2017-2020 que, amb la clara intenció de convertir-se en un instrument de transformació i canvi, permet la integració efectiva de la perspectiva de gènere en les actuacions públiques.

Per tal d'assolir aquesta finalitat el Pla director es fonamenta en els principis orientadors de:

- Transversalitat de gènere
- La capacitat com eina de transformació de les polítiques públiques
- Coordinació i cooperació institucional
- Les estratègies utilitzades per al desenvolupament del Pla director en la seva missió són:
- Establiment de formació obligatòria per a col·lectius claus
- Avaluació de la transferència dels aprenentatges al lloc de treball, de manera que s'incorporin millores i hi hagi resultats objectius de la formació
- Perfil del professorat amb coneixement i experiència de dins i fora de l'administració
- Detecció de necessitats formatives continuada, incorporant tant mecanismes de detecció continuada com fomentant les aportacions col·laboratives del personal i creuant-les amb les prescripcions normatives
- Certificació que representi un estímul a la carrera professional. Iniciant el disseny amb les tècniques en violència masclista de l'ICD i la col·laboració de l'EAPC en el disseny del curs semi presencial de *Capacitació per a l'abordatge de les violències masclistes* de 140 hores i el disseny i la posada en marxa de la primera edició del *Postgrau de Polítiques d'Igualtat a la Gestió Pública* de 875 hores, adreçada a referents de gènere dels departaments i personal de l'ICD.

En total, s'han dut a terme 42 activitats formatives

Entre els principals resultats i actuacions durant l'any 2018 en el marc del Pla director trobem:

Dades d'Activitats 2018	
Nombre d' Activitats	42
Hores de formació	624
Dones inscrites	839
Homes inscrits	149
Dones certificades	684
Homes certificats	110
Total evidències - projectes de millora	470

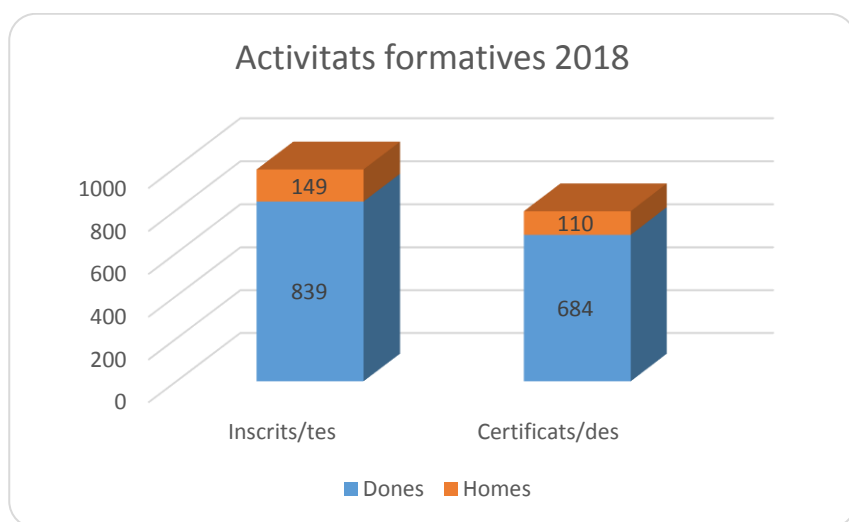
- Les edicions sobre transversalitat de gènere per formar càrrecs i línia de comandament i personal tècnic.
- La tercera edició de la formació per incorporar la perspectiva de gènere a les formacions. L'elaboració d'una Guia per a la impartició de la formació amb perspectiva de gènere en col·laboració amb l'EAPC.
- Els 21 cursos, 222 hores de formació, per a 364 persones professionals dels circuits d'abordatge de la violència masclista, de les quals es van certificar 252, on es van presentar 158 evidències objectives de la posada en marxa dels seus plans d'acció o projectes de millora.
- L'edició de la formació de *Com participar en projectes europeus*, adreçada a entitats amb una durada de 18 hores.
- El disseny i la posada en marxa de la primera edició del *Postgrau de Polítiques d'Igualtat a la Gestió Pública*, de 146 hores presencials, adreçat a referents de gènere dels departaments de la Generalitat i professionals de l'ICD on s'han format 33 persones amb un alt grau de implicació i compromís. En l'actualitat s'ha iniciat el procés d'inscripció i selecció per a la segona edició del Postgrau i el dia 28 de febrer es va celebrar la cloenda de la primera edició amb la presentació de tres dels treballs aplicats realitzats amb la presència de la directora executiva de l'ICD i de les coordinadores del postgrau.
- Les dues edicions impartides durant l'any del curs de *Disseny de Polítiques Públiques amb Perspectiva de Gènere* adreçades a les persones participants en els grups de treball de Transversalitat de gènere.
- Les 470 propostes de millora presentades per a l'avaluació de la transferència de l'aprenentatge al lloc de treball, destaquem la *Guia per a la introducció de la perspectiva de gènere en la planificació de la salut*, les *Recomanacions per a l'abordatge de les agressions sexuals en espais públics i d'oci a Terres de l'Ebre*, el *Pla integral contra les agressions sexuals del Departament d'Interior* i *Pla d'aplicació de la perspectiva de gènere al transport nocturn*.
- L'inici dels treballs per al disseny del curs semi presencial de *Capacitació per a professionals dels circuits d'abordatge de les violències masclistes*, que està previst que es pugui posar en marxa durant l'any 2020. Disseny que es duu a terme amb la col·laboració del personal de l'ICD i de l'EAPC.
- L'inici de la col·laboració amb altres departaments i/o organismes públics en l'elaboració dels seus plans de formació en transversalitat de gènere, que durant l'any es va materialitzar en l'organització de dos cursos amb el Síndic de Greuges, amb el Servei Català de la Salut i l'ICS.

S'ha dissenyat i posat en marxa la primera edició del Postgrau de Polítiques d'Igualtat a la Gestió Pública

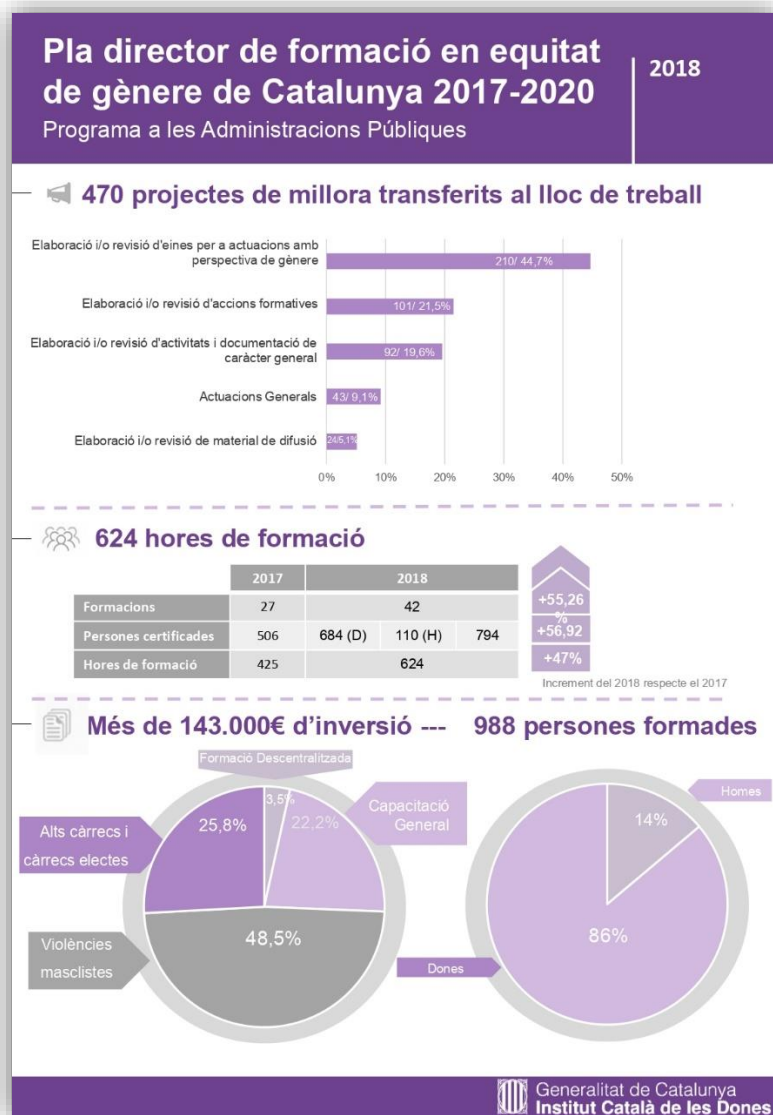
S'han presentat un total de 470 propostes de millora, incloses dins de l'avaluació de la transferència de l'aprenentatge

En totes les demarcacions territorials s'han realitzat activitats formatives, en el marc de la contractació pública del serveis d'assessorament jurídic i psicològic a les oficines d'atenció a les dones en les seus de l'ICD. Concretament a Barcelona s'han organitzat amb l'associació Dones Juristes i amb la Fundació Salut i Comunitat dues activitats, amb gran acceptació i valoració.

En les 42 activitats formatives dels diferents programes realitzats durant l'any 2018 es van inscriure un total de 839 dones i 149 homes, dels quals han obtingut certificació 684 dones i 110 homes. S'han presentat un total de 470 propostes de millora, incloses dins de l'avaluació de la transferència de l'aprenentatge, que estan en procés d'aplicació en el lloc de treball.

IL·LUSTRACIÓ 1 - TOTAL DE DONES I HOMES INSCRITS I CERTIFICATS A LES ACTIVITATS FORMATIVES DE 2018

Exposicions

Al llarg de l'any 2018 s'han gestionat Catalunya un total de 264 itineràncies de 27 jocs d'exposicions que l'ICD posa a disposició de les associacions, entitats i administracions de tot el territori. A més, 8 mostres s'han pogut visitar al vestíbul de la seu central de l'ICD, a Barcelona.

Les itineràncies a Barcelona han estat 183, el que suposa un increment del 20,40% respecte a 2017. La gestions per demarcacions ha estat la següent: 25 Girona, 9 Tarragona, 10 Terres de l'Ebre i 31 Lleida. Es de destacar un l'increment de Girona, que ha doblat el

Aquest any s'han incorporat 5 exposicions: "A tu també et pot passar", "De l'Ombra a la Llum", "Montserrat Abelló", "Trobar temps dins del temps?" i "Amparo Poch y Gascón"

nombre d'itineràncies respecte al 2017 i el de Lleida que ha estat un creixement del 63%.

Aquest any s'han incorporat 5 exposicions noves al catàleg fruit de cessions i acords i altres produïdes per l'ICD, i una expo-eina:

“A tu també et pot passar” amb la Fundació Aroa

Aquesta exposició cedida per la Fundació Aroa, té com a objectiu visibilitzar, a través de la fotografia, els patrons cíclics de violència que es reproduïen en les relacions d'abús i violència masclista. Il·lustren de manera gràfica tant les fases d'aquest denominat cicle de violència (calma, angoixa, por, lluna de mel) com la influència emocional que aquest tipus de relacions tenen sobre els nois i noies que les experimenten. Va ser realitzada per l'alumnat de 4rt d'ESO de l'IES Poeta Margallén en el marc del projecte "Altaveus x la Igualtat" de la Fundació Aroa, per tractar d'exposar la normalització social que es produeix cap a aquest tipus de violències i la necessitat de promoure una manera de relacionar-nos més igualitària i saludable.

“De l'Ombra a la Llum” amb la Fundació Setba

De l'Ombra a la Llum, cedida en aquest cas per la Fundació Setba, és una exposició de fotografia, formada per 15 retrats en blanc i negre de Maria Espeus (premi de Cultura CoNCA 2017) i 15 fotografies a color fetes per cinc de les participants al taller de fotografia i paraula, adreçat a dones que han patit violència masclista: Núria Casasús, Sylvia CR, Lia Mestre, Maribel Palma i Maria Mercè Valls. L'objectiu de l'exposició és denunciar la xacra de la violència masclista a través de dones que l'han patit en primera persona. Cinc dones, de les 15 retratades per la Maria Espeus, no van voler donar la cara per la por al seu maltractador. Cada retrat de la Maria Espeus va acompanyat d'una frase de l'escriptora Rosa Regàs i la resta de fotografies amb frases de les pròpies dones autores. El disseny gràfic és de Peret. La mostra ha estat exposada a La Casa Elizalde (novembre>desembre 2017), al Foyer del Liceu (febrer 2018), a l'espai Plana de l'Om a Manresa (març 2018) i en forma de vinils al passadís de l'intercanviador de la L5 del metro de Barcelona (novembre 2017>gener 2018), formant part de la campanya de TMB, Tria la teva causa 2017.

“Montserrat Abelló”

Aquesta exposició ha estat produïda per la Institució de les Lletres Catalanes, amb la col·laboració de l'Institut Català de les Dones, en el marc de la commemoració del centenari del naixement de Montserrat Abelló i Soler (Tarragona, 1918 – Barcelona, 2014) .

El títol de l'exposició "Visc i torno a reviure, cada poema, cada paraula. Estimo tant la vida que la faig meva moltes vegades" reprèn la divisa

de la poeta i traductora Montserrat Abelló, que solia llegir en començar cada recital.

Aquesta exposició itinerant pretén fer un recorregut significatiu per la trajectòria vital i literària de la poeta i traductora: la seva infantesa i l'aprenentatge de l'anglès a Londres, l'exili a Xile durant gairebé vint anys i la formació de la seva família, el retorn a Barcelona l'any 1960 i, finalment, la incorporació i implicació a la societat literària catalana i la defensa dels drets de les escriptores, la traducció de poemes anglosaxones –entre d'altres, Sylvia Plath, Adrienne Rich o Anne Sexton- i la publicació continuada dels seus poemaris, reunits fins l'any 2002 al volum *Al cor de les paraules*. Treballadora incansable, la seva tasca va merèixer premis i distincions, entre els quals el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i el Premi Nacional de Cultura per la seva trajectòria artística (2008). Els seus darrers tres poemaris són: *Memòria de tu i de mi* (2006), *El fred íntim del silenci* (2009) i *Més enllà del parlar concís* (2014). La seva obra ha estat traduïda en volums antològics al castellà, al romanès, l'hebreu i el croat, i ella mateixa va autotraduir-se a l'anglès: *Fifty Love Poems*.

L'exposició es va crear amb motiu de la 15a edició del Festival nacional de poesia a Sant Cugat i, enguany, s'ha actualitzat en ocasió de la commemoració del centenari del naixement de la poeta i traductora.

“Trobar temps dins del temps. Per què les dones volem la reforma horària?”

L'Institut Català de les Dones (ICD) i la Reforma Horària (RH) presenten l'exposició “Trobar temps dins del temps. Per què les dones volem la reforma horària?”, que introdueix la mirada feminista a les transformacions que proposa la reforma horària.

L'objectiu d'aquesta mostra divulgativa és sensibilitzar sobre la necessitat d'una millora d'organització horària des de la perspectiva de gènere i de les dones. Els panells de l'exposició són il·lustracions que de manera senzilla mostren les dades objectives i els arguments, i divulguen quins són els indicadors que marcaran que la societat avanci cap a la Reforma Horària, que ha de contribuir a:

1. Millor salut i qualitat de vida
2. Més temps lliure
3. Pràctica de l'activitat física
4. Recuperació del valor del son i una alimentació equilibrada
5. Consum sostenible i saludable
6. Disponibilitat per formar-se al llarg de tota la vida
7. Desenvolupament de la carrera professional
8. Co lideratge de les empreses i de la societat
9. Corresponsabilitat i temps de cura compartit

L'exposició també analitza i visibilitza la implicació de les dones en els diferents sectors socials on la Reforma Horària té especial incidència:

L'exposició “Trobar temps dins del temps” introdueix la mirada feminista a les transformacions que proposa la reforma horària

- Teixit productiu: el 73% dels contractes a temps parcial son de dones
- Administració: les dones son el 61% de les persones que hi treballen però només el 32% dels alts càrrecs
- Educació: el nombre de títols universitàries supera en un 37% el d'homes, però el nombre de dones treballadores amb estudis universitaris és del 14%.
- Comerç i consum: aquest sector té un 72% de dones ocupades i el 67% dels establiments de proximitat dels darreres anys han estat impulsat per dones.
- Cultura i oci: hi ha una bretxa de gènere en la pràctica esportiva que incrementa en l'esport federat, on el 77% son homes en front del 23 % de dones.
- Serveis sanitaris: 3 de 4 persones que treballen en aquest sector són dones
- Mobilitat: el 38% dels homes es desplacen en transport provat en front del 27% de les dones.

“Amparo Poch y Gascón, el compromís d'una dona lliure”

Aquesta exposició, produïda per l'Institut Català de les Dones, Memorial Democràtic i Biblioteques de Catalunya, és un dels recursos creats per la Generalitat de Catalunya en el marc commemoratiu de l'Any Amparo Poch, i ha estat dissenyada per Emma Termes i les comissàries Antonina Rodrigo i Concha Gómez.

Amparo Poch es llicencià en medicina l'any 1929 i va obtenir el premi extraordinari de llicenciatura en una promoció formada per 2 dones i 97 homes. Especialitzada en puericultura, es va centrar en l'educació sanitària de les dones i va obrir un consultori per a treballadores. Com a divulgadora, va impartir conferències en ateneus obrers i societats culturals i va escriure sobre sexualitat per a dones i també defensant la igualtat de dones i homes, les unions lliures i el divorci. Va fundar l'organització anarcosindicalista Mujeres Libres. Durant la II República, va ser nomenada Directora d'Assistència Social del Ministeri de Sanitat, encapçalat per Frederica Montseny, on es va centrar en millorar la salut infantil i femenina.

Durant la Guerra Civil espanyola, va dirigir un programa de formació de les brigades de salvament i participà en l'organització d'hospitals de campanya. Es preocupà especialment per allunyar els infants del conflicte bèl·lic i va organitzar diverses expedicions a l'estranger d'infants refugiats. L'evolució de la guerra la portà a instal·lar-se a Barcelona el novembre de 1937, on va organitzar l'acolliment d'infants refugiats en granges escola, per a les quals va dissenyar un pla pedagògic específic.

Dirigí el Casal de la Dona Treballadora, on desenvoluparà un ampli programa gratuït de formació i capacitat per a treballadores que facilitava la conciliació amb la creació de guarderies i sales de lactància. L'any 1939, es va veure obligada a marxar a l'exili, primer a

**Amparo Poch y
Gascón va ser una de
les fundadores de
l'organització
anarcosindicalista
Mujeres Libres**

Prats de Molló, i, finalment, a Tolosa de Llenguadoc (França). Allí treballà a l'Hospital de Varsòvia, on continuà la seva tasca humanitària a favor dels més desfavorits fins a la seva mort, el 15 d'abril de 1968.

Expo Eina-joc Tabú.cat: Tu tries que t'hi jugues!

D'altra banda, després de dos anys de treballs de disseny d'una exposició adreçada a joves sobre les relacions afectivo sexuals, finalment durant l'any 2018 s'han començat a realitzar les itineràncies de l'eina educativa desenvolupada per l'Institut Català de les Dones, la Direcció General de Joventut, l'Associació Candela i La Bonne – Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaïson. A finals de setembre es van realitzar 5 formacions repartides al territori adreçada als equips dinamitzadors de l'eina per tal que rebessin formació en contingut relatiu a les violències sexuals i a formació sobre el funcionament tècnic de l'eina.

Amb el nom de **TABÚ. Tu tries què t'hi jugues!** pretén ser una eina que ens permeti posar nom a allò que sí que existeix, deixar d'amagar-ho i poder fer front a aquelles violències que, pel fet de ser quotidianes, s'han naturalitzat.

És un joc per parlar-ne i construir nous imaginaris socials de referència, on es pot acompanyar els nois i les noies a sentir-se lliures en la seva manera de ser i en la seva manera d'estimar i relacionar-se. Perquè és cabdal per construir una societat més justa i igualitària abordar les violències sexuals des de la prevenció.

TABÚ parteix de quatre murals que es disposen per l'espai educatiu i que son la porta d'entrada, mitjançant un codi QR, als tres recorreguts virtuals que cada jove haurà de resoldre amb un dispositiu mòbil. Els tres itineraris aprofundeixen sobre els continguts temàtics del *sexpredding*, els límits i el consentiment, i l'assetjament i la cosificació del cos de les dones.

Al final de cada recorregut i en funció de les respostes que hagin pres, hauran de fer una activitat grupal que compartiran amb la resta de companys i companyes, i que facilitarà la dinamització i la reflexió sobre els continguts en les diverses sessions programades.

La dinamització del joc es desenvolupa amb el suport d'una guia tècnica per a professionals que proposa la metodologia i aporta els coneixements per desenvolupar els continguts de treball.

Tabú és una eina per treballar les relacions afectivo-sexuals entre joves, per la prevenció de les violències sexuals

Jornades i actes

Dia internacional de les dones

A Barcelona l'acte institucional del 8 de març, que va tenir lloc el dia 7 de març, es va organitzar al Palau de la Generalitat amb presència

“Veus que no veus. Per la visibilitat de les dones als mitjans de comunicació. #VeusQueNoVeus”

d'una nombrosa representació de les entitats de dones i altres institucions. L'acte va tenir al periodista Xavier Graset i Forasté com a conductor i va comptar amb la lectura de la Declaració Institucional del Govern en motiu del Dia internacional de les Dones, a càrrec de la presidenta de l'Institut Català de les Dones.

L'acte va consistir en una taula rodona sota el títol de *Veus visibles: la veu de les dones a l'espai públic i als mitjans de comunicació* #veusquenoveus, i va comptar amb la participació de les periodistes Natza Farré i Maduell, Neus Tomas i Gironí, Joana Gallego i Ayala i Elisenda Rovira i Olivé. Al acabar, el grup musical Les Kol·lontai van tocar 5 cançons.

L'acte va tenir una assistència de més de 270 persones.

En aquesta línia es van organitzar actes institucionals a Girona, Lleida, Tarragona, Terres de l'Ebre, Alt Pirineu i Catalunya Central.

Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones, 25 de novembre

El Govern de la Generalitat de Catalunya ha organitzat, a través de l'Institut Català de les Dones, la lectura del manifest institucional, elaborat des de l'ICD a proposta del Govern i consensuat amb les Diputacions de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, l'Associació Catalana de Municipis i la Federació Catalana de Municipis, amb motiu del "Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les Dones". Durant tot el dia s'han fet diferents actes a espais públics del territori, amb la col·laboració d'entitats i altres administracions.

A Barcelona es va fer la lectura del manifest de rebuig a la violència envers les Dones elaborat per la periodista Ariadna Oltra Martí, centrat enguany en la visibilització, sensibilització i lluita contra les violències sexuals, consensuat per la Generalitat de Catalunya, les diputacions de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona i les entitats municipalistes.

A l'acte van assistir una cinquantena de persones, entre d'elles, alts càrrecs del Govern de la Generalitat.

Durant tot el dia es van fer diferents actes a espais públics del territori, amb la col·laboració d'entitats i altres administracions a Tarragona, Terres de l'Ebre, Lleida i Girona.

El dia 21 de novembre davant la seu de l'Institut Català de les Dones i en el marc de la commemoració del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les Dones 2017, es va dur a terme un acte on es va donar lectura del manifest unitari. La presidenta de l'Institut Català de les Dones va agrair a la Fundació Ared la seva col·laboració en l'elaboració del tapís commemoratiu penjat a la façana de la seu central de l'ICD i a la Fundació Sareb per la cessió de l'exposició "De l'Ombra a la Llum" que, posteriorment, es va inaugurar al Hall de l'ICD.

**"Les dones tenim dret a viure lliures de violències sexuals.
#LliuresISensePor"**

I Jornada Tècnica: 10 anys de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista

En el marc dels deu anys de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, el Govern de la Generalitat mitjançant l'Institut Català de les Dones (ICD) i en col·laboració amb la Comissió Nacional per a una Intervenció coordinada contra la Violència Masclista (CNVM) ha previst un seguit d'actuacions de commemoració, de les quals aquesta primera jornada tècnica en forma part.

La finalitat d'aquesta jornada va ser, d'una banda, reconèixer el paper del moviment de dones en l'elaboració i aprovació de la Llei i, de l'altra, presentar diversos estudis que reflexionen sobre l'evolució de la seva aplicació en la lluita contra la violència masclista.

La jornada, que es va realitzar al CaixaForum de Barcelona el dia 8 de juny del 2018, va comptar amb una taula rodona moderada per l'Àngels Gensana, experta jurista de l'ICD i redactora de la Llei, en la que van participar la Marta Selva, presidenta de l'ICD l'any 2008; Marisa Fernández, responsable de la Comissió d'Igualtat de Dones Juristes; i Beatriu Masià i Masià, presidenta de Tamaia Viure sense Violència.

La segona taula rodona cercava avaluar els resultats obtinguts per la llei, va ser moderada per Alba Alfageme, psicòloga experta en violència masclista, i va comptar amb la participació de Encarna Bodelón, directora del Grup de Recerca Antígona, qui va fer una avaluació de la Xarxa de Recursos d'atenció i recuperació integral a les dones en situació de violència masclista; la Míriam Sol, sòcia de la cooperativa Spora Sinergies i directora de projectes de gènere i violències masclistes qui va avaluar la Xarxa de SIADs de Catalunya; i Júlia Vega, psicòloga i experta en l'abordatge de violència masclista d'Almena Cooperativa Feminista, amb l'avaluació i propostes de millora dels Circuits territorials de violència masclista.

Per finalitzar, Laia Rosich, psicòloga i responsable del Grup de Treball sobre Violència Masclista del Consell Nacional de les Dones de Catalunya va fer la relatoria de les conclusions de la jornada.

Van assistir 172 persones (160 dones, 10 homes i 2 no binari).

II Jornada Tècnica: Desmuntant la justícia patriarcal

En el marc de la commemoració dels deu anys de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, i en un context de desacord entre la societat i les decisions judicials, la II Jornada Tècnica va presentar un espai d'anàlisi, debat i reflexió al voltant de les estructures patriarcals de la Justícia i les seves fatals conseqüències.

Aquesta jornada va presentar reflexions i estratègies concretes davant la urgència de vèncer la resistència persistent del sistema judicial.

Durant la I Jornada Tècnica es va reconèixer el paper del moviment de dones en l'elaboració i aprovació de la Llei; també es van presentar estudis sobre l'evolució d'aquesta

Durant la II Jornada Tècnica es van presentar reflexions i estratègies concretes davant la urgència de vèncer la resistència persistent del sistema judicial

La II Jornada Tècnica, que es va realitzar a la seu del Departament d'Interior el dia 23 de Novembre del 2018, va ser inaugurada per la Consellera de Presidència, Elsa Artadi, i la presidenta de l'Institut Català de les Dones, Núria Balada.

La Jornada va començar amb la conferència inaugural d'Irantzu Varela "La urgència de deconstruir l'estructura patriarcal de la Justícia". Seguidament, Maite Casado, del Gabinet de Seguretat del Departament d'Interior, i Laia Rosich, psicòloga i responsable del Grup de Treball sobre Violència Masclista del Consell Nacional de les Dones de Catalunya, van presentar el Presentació Protocol de prevenció de les violències sexuals del Departament d'Interior.

A continuació es va realitzar una taula rodona sota el títol "Arrels de la Justícia patriarcal i estratègies emergents per desmuntar-la" moderada per Cristina Guiu, referent de violències masclistes de l'ICD, i que va comptar amb la participació de Alba Alfageme i Casanova, psicòloga i professora associada de la UB; Carla Vall i Duran, responsable de la Comissió de Violència de Dones Juristes; i Lidia Serratussell i Salvadó, responsable de Àrea de Reparació i d'Atenció a la Víctima, del Departament de Justícia.

La relatoria de les conclusions de la jornada van anar a càrrec de Gemma Altell i Albajes, psicòloga experta en l'abordatge de les violències masclistes.

Van assistir 174 persones (157 dones, 15 homes i 2 no binari).

Altres actes propis

Acte de reconeixement a les entitats de dones de Catalunya per 25 anys de trajectòria

La presidenta de l'Institut Català de les Dones, Núria Balada, va presidir l'acte d'homenatge i reconeixement públic que el Govern de la Generalitat va oferir a les 88 associacions de dones que durant l'any 2017 i 2018 van complir 25 anys de trajectòria en favor dels drets de les dones.

L'acte, que va tenir lloc a l'Auditori del Conservatori del Liceu i el va conduir la periodista Lúdia Prádanos, va comptar amb la realització d'una Taula Rodona de participació de les entitats, el lliurament de l'obsequi commemoratiu i es va tancar amb l'actuació musical a càrrec del grup musical The Sey Sisters, qui van cantar 4 cançons pròpies.

L'acte va tenir una assistència superior de les 400 persones.

Les associacions homenatjades han estat: Associació de Dones de la Carena d'Ulldemolins; Assoc. Dones en Forma-CC Torre Llobeta; Associació de Mestresses de Casa de Xerta; Associació Juvenil Dona, Joves Nacionalistes per a la Igualtat; Associació de Dones d'Alforja; Grup de Dones Blanca d'Anjou; Centre de Cultura Santa Eulàlia de Vilapicina; Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia; Associació de Dones de la Vall de Ripoll; Dones Periodistes de Catalunya; Associació

de Dones Isabelina de Bellcaire d'Urgell; Associació de Dones de Bellaguarda l'Alzina; Associació Cerescat; Associació de Puntaires d'Oliana; Associació de Dones de Tivenys; Associació Eurodona; Associació de Dones La Quartera; Associació de Dones Àrtemis-Cornellà de Llobregat; Grup de Dones de Can Cuyàs; Associació Dones Artesanes de Trajes Regionales; Associació de Dones de Torrelles de Foix; Associació Dones i Progrés; Associació de Dones Castellsalvà de Belianes; Associació de Dones de l'Aldea (ADA); Grup de Dones del Casal de les Corts; Vocalia de la Dona de l'Assoc. de Veïns de la Partida Copa d'Or i Sot de Fontanet; Fundació Àmbit Prevenció; Federació de Dones de Catalunya per la Igualtat; Asociación de Mujeres E'Waiso Ipola; Associació Ambar-Prim (Assoc. de Dones del Barri del Besòs i Rambla Prim); Associació Actuavallès; Alba Lactància Materna; Associació Cultural de la Dona, Centre Cultural de l'Illa; Associació Cultural Gent i Futur; Associació de Dones Mareselva de Cubells; Grup de Dones de Salou; Fundació SURT; Associació de Mestresses de Casa d'Ulldecona; Associació de Dones Montserrat Roig de Sant Joan Despí; Col·lectiu de Dones de Can'Anglada; ALBA, Associació de Dones de la Garrotxa; Associació de Suport al Lobby de Dones de Catalunya; Associació Dones Arrel; Associació de Dones Montserrat Roig de Terrassa; Agrupació de Dones de Montblanc Adomont; Dones Planeres; Col·lectiu Club de Dones 79; Grup de Dones de Morera. Centre Cívic de Morera.

Plenari de la Comissió Nacional contra la Violència Masclista

La 13ena sessió plenària de la Comissió Nacional per a una intervenció coordinada contra la violència masclista (CNVM) va tenir lloc el dia 12 de setembre al Palau de Pedralbes presidida per la Honorable Consellera de la Presidència, Elsa Artadi.

La CNVM és el màxim òrgan de coordinació interinstitucional en la lluita contra la violència masclista. En la sessió plenària, també va intervenir la presidenta de l'Institut Català de les Dones (ICD) i vicepresidenta de la Comissió, Núria Balada. La comissió està formada per representants d'una seixantena d'organismes de la Generalitat, institucions, organitzacions socials i professionals.

En la sessió es van anunciar les accions del Govern en l'abordatge de les violències masclistes amb la Presentació dels resultats de l'Enquesta de Violència Masclista a Catalunya del Departament d'Interior; la Presentació del Grup de Treball de Violències Sexuals del Departament d'Interior; la Informació sobre l'ampliació dels serveis de les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte del Departament de Justícia; el Pacte Nacional contra la Violència Masclista de l'Institut Català de les Dones; i el Procés de participació i elaboració del II Programa d'Intervenció Integral contra la Violència Masclista (Eix 3 del Pla Estratègic de Polítiques d'Igualtat de Gènere 2018-2021) de l'Institut Català de les Dones. També es va presentar el recurs didàctic sobre Violències Masclistes en Xarxa del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.

La CNVM és el màxim òrgan de coordinació interinstitucional en la lluita contra la violència masclista

Inauguració de l'exposició "DONES I DIVERSIT'ART"

El dia 18 de desembre a les 18:30 al Hall de l'ICD es va realitzar la inauguració de l'exposició "Dones i Diversit'art" de l'artista Esther Tenedor. A l'acte, van parlar la directora executiva de l'ICD, Núria Ramón i Pérez; l'Isidre Pineda i Moncusí, primer tinent d'alcalde. Regidor de Cultura i Patrimoni, Turisme i Termalisme, i Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament de Caldes de Montbui; la presidenta de l'Acció Cívica Calderina, Vicenta Pallarès i Castelló; i la mateixa artista. Per finalitzar la inauguració, es va comptar amb l'actuació musical del Trio Égalis.

Debat i presentació del llibre "El grito y la mordaza" de Carmen Alcaide

El dia 6 de juny a les 19h es va realitzar la presentació del llibre "El Grito y la Mordaza" de Carmen Alcaide a la Casa del Llibre a Passeig de Gràcia. L'acte va ser inaugurat per l'editor del llibre, el senyor José Membrive, i moderat per la Joana Martínez Montabes, qui va passar la paraula a l'autora, i a la fotògrafa Pilar Aymerich i a la periodista especialitzada en comunicació i gènere Elvira Altés.

Presentació revista 'Totes les dones de la guerra civil'

El dia 27 de setembre del 2018 a l'Auditori de l'ICD va tenir lloc la presentació del especial de la revista Sapiens "Tota les dones de la guerra civil". L'acte va comptar amb la intervenció de la presidenta de l'ICD, Núria Balada, i de la directora de la revista Sapiens, Claudia Pujol, qui va donar paraula a la historiadora Teresa Abelló.

Actes en col·laboració

Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)

En el marc del Conveni de col·laboració establert entre l'ICD i el MNAC per impulsar la perspectiva de gènere en les activitats del museu, es van organitzar diverses activitats.

Activitats al voltant del dia Internacional de les Dones (8 de març), el Museu Nacional que té la voluntat, com a institució cultural de referència a Catalunya, de mantenir la màxima implicació amb la societat. En aquest marc, una de les línies que impulsa és la lluita contra la discriminació de la dona en l'àmbit de la creació i producció artística i intel·lectual, així com en el gaudiment de la mateixa. Amb aquesta voluntat i amb la col·laboració de l'Institut Català de les Dones, el MNAC organitza cada any tot un seguit d'activitats:

L'ICD i el MNAC van organitzar diverses activitats al voltant del dia Internacional de les Dones, 8 de març

- **Portes obertes a totes les dones el 8 de març**
- **Teatre. La mujer (de)** En un interessant joc dramàtic, la companyia Cincómonos Teatro analitza en profunditat la vida de la protagonista des de l'interior de la seva personalitat. L'agitada rebel·lia, la inquietud de les seves preguntes i la imatge social del personatge es barregen per explicar la història d'una dona disposada a triomfar.
- **Contes a 4 bandes per a nenes rebels.** Contacontes a partir de l'exitós llibre Contes de bona nit per a nenes rebels. S'explicaran contes sobre dones vinculades amb la temàtica de cada museu, extrets del llibre, mentre un il·lustrador els va donant vida en directe. A més, s'explicaran contes sobre dones relacionades amb cadascun dels museus, escrits per a l'ocasió. En el cas del Museu Nacional, ens parlaran sobre Lluïsa Vidal i Lluïcia de Pallars.
- **Visites comentades en clau de gènere.**
 - Visita sobre la dona en època medieval.
 - Visita Art, dones, memòria i lluita.
 - Visita sobre la dona en època medieval, adreçada a col·lectius vinculats a temes de gènere.
 - Visita Art, dones, memòria i lluita, adreçada a col·lectius vinculats a temes de gènere.

VII Jornada en motiu del dia internacional de l'educació no sexista. Eduquem en les relacions afectives lliures de violència

En commemoració del Dia Internacional de l'educació no sexista, el Departament d'Ensenyament i l'Institut Català de les Dones, van organitzar aquesta jornada el dia 26 de juny dedicada a analitzar la feina feta i la feina que queda per fer en l'àmbit educatiu, seguint el mandat de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, que incorpora la coeducació com a element fonamental en la prevenció de la violència masclista. Altrament, la jornada vol ser un intercanvi d'experiències coeducatives que es duen a terme tant en l'àmbit de l'aula com del centre i de la comunitat educativa.

L'objectiu d'aquesta iniciativa conjunta de l'ICD i el Departament d'Ensenyament és la posada en comú dels aspectes més rellevants en l'avanç cap a la igualtat de gènere en el sistema educatiu i la divulgació i l'intercanvi d'experiències en l'àmbit de la coeducació que es realitzen a nivell d'aula, centre i comunitat educativa a Catalunya, així com la de crear un espai de reflexió sobre com educar en les relacions afectives lliures de violència.

La jornada que va tenir lloc en l'Auditori de la Casa del Mar, fou inaugurada per la presidenta de l'ICD, Núria Balada Cardona i pel director general d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa, Ramón Simón Campà.

La jornada va començar amb la conferència *La violència masclista persistent: el paper de l'educació*, a càrrec de Tània Verge Mestre, professora de Ciència Política i Directora de la Unitat d'Igualtat a la Universitat Pompeu Fabra; seguidament, es va realitzar una taula rodona de persones expertes en violència masclista que van explicar les actuacions que des del seu àmbit duen a terme en la prevenció, sensibilització, detecció i atenció de la violència masclista en nens i nenes i noies i nois, en la que va participar Conexus (models igualitaris, eradicació de la violència, noves masculinitats, atenció al col·lectiu LGBTI), Mossos d'esquadra (tallers sobre violència masclista a escoles i instituts), Institut de Ciències de l'Educació- UAB (recerca i intervenció en coeducació) i Tamaia Viure Sense Violència (atenció a les dones, superació del patriarcat); finalment, es van presentar experiències coeducatives d'èxit, per visualitzar les intervencions en els diferents ensenyaments.

Van assistir a la jornada més de 150 professionals de tots els nivells i àmbits educatius i persones de les administracions públiques vinculades amb temes de gènere.

CCCB

Aquest any, l'Institut Català de les Dones ha tingut una extensa col·laboració amb el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona en diferents conferències de ponents internacionals expertes en temes de gènere, ja que l'ICD té per objectius la sensibilització de la població sobre temàtiques vinculades amb el gènere, i aquestes col·laboracions corresponen a aquest eix estratègic.

Conferències Judith Butler. Els dies 17 i 18 d'Abril, Judith Butler va venir a Barcelona en una sèrie de conferències destinades la primera a un gran públic, i la segona a joves d'educació secundària. Judith Butler és una filòsofa post-estructuralista que ha realitzat importants aportacions en el camp del feminisme, la Teoria Queer, la filosofia política i l'ètica.

Conferències del Biennal del Pensament. L'octubre i el novembre del 2018, el CCCB va organitzar una sèrie de conferències amb ponents internacionals de renom com Rita Segato, Judith Butler, Rosa Braidotti i Jane Lazarre.

El CCCB, en col·laboració amb l'ICD, ha comptat amb expertes com Judith Butler, Rosa Braidotti, Rita Segato i Jane Lazarre

Projecte d'intervenció en els Espais Públics Culturals per a la Integració de la Perspectiva de Gènere

L'ICD planteja el projecte **d'Intervenció en els espais públics culturals per a la Integració de la perspectiva de gènere**, com una presa de contacte amb els centres de creació i difusió culturals públics d'arreu del territori, en sessions de treball de sensibilització i conscienciació sobre la necessitat de compliment de la llei. En aquestes reunions, a manera de suggeriments, es faran propostes concretes als centre culturals per tal de rectificar el dèficits detectats en

cada cas. El projecte va incloure també la realització d'una Taula de treball de persones expertes.

El marc normatiu de l'ICD inclou la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, que determina que és competència de l'Administració de la Generalitat fer visible l'experiència femenina i conèixer millor les diferències, els rols, les situacions, les condicions, les aspiracions i les necessitats de dones i homes (article 5, 1r); impulsar i desenvolupar campanyes i actuacions de sensibilització per a fer efectiu el principi d'igualtat de dones i homes (article 5, 3r,i) i difondre'n els resultats (article 5, 3r,h).

Més concretament en l'article 24 es desenvolupen les polítiques públiques per a promoure la igualtat efectiva de dones i homes en les manifestacions culturals, que inclouen:

- b) Adoptar les mesures necessàries per a evitar tot tipus de discriminació per raó de sexe i promoure la igualtat efectiva en el terreny de la creació cultural i la participació de les dones en les activitats culturals, tenint en compte llurs realitats i aspiracions.
- d) fomentar que en les manifestacions culturals de qualsevol mena no es reproduïxin estereotips ni prejudicis sexistes (...).
- f) Garantir que les produccions culturals públiques incorporin una visió no sexista i no androcèntrica, i potenciar que els centres de creació cultural afavoreixin la creació i la difusió de les obres culturals d'autoria femenina mitjançant les mesures de sensibilització, promoció i foment adequades.
- g) Respectar i garantir la representació equilibrada en els diferents òrgans consultius, jurats i de decisió existents en l'organigrama artístic i cultural.
- h) Promoure i vetllar per la presència de creadores catalanes en la programació cultural pública (...).

Es van proposar dues fases, una primera que consistent en sessions de treball de conscienciació que es va portar a terme durant l'any 2018 amb els/les responsables dels espais culturals públics de Catalunya arreu del territori català. L'objectiu principal va ser mesurar quin és el seu grau d'implicació pel que fa a la igualtat de gènere i fer saber que és necessari que caminin cap al compliment de la Llei d'Igualtat. Així mateix, se'ls van fer propostes concretes destinades a ajudar-los a incorporar la mirada de gènere a les seves programacions.

La segona fase va ser la realització de la **Taula de treball** sobre gènere i cultura, en la qual participaran professionals d'ambdós sectors, a mitjans a la primavera del 2018. La taula estarà destinada a fer un diagnòstic de la situació actual, serà enregistrada i se'n trauran conclusions per tal de poder abordar l'actual desigualtat amb una visió de conjunt i una metodologia concreta.

L'ICD va encarregar a Mª Àngels Cabré, responsable de l'Observatori Cultural de Gènere, el projecte **d'Intervenció en els espais públics culturals per a la Integració de la perspectiva de gènere** aprofitant

la seva doble dedicació al món de la cultura i a la lluita per la igualtat de gènere.

Consell Català de l'Esport

L'Institut Català de les Dones i el Consell Català de l'Esport vam organitzar conjuntament la jornada debat "Les dones periodistes en la comunicació esportiva" el 19 de març a les 19h al Museu Dr. Melcior Cole.

Editorial Horsari

L'Institut Català de les Dones i l'Editorial Horsari van realitzar un acte de presentació del llibre "Les blogaventures de Minerva i Atenea".

L'acte es va fer a l'Auditori de l'ICD el 19 d'Abril a les 19h i va comptar amb la participació de Núria Ramón, Directora Executiva de l'ICD; Maria Sánchez Dauder, autora dels textos; Violeta Agudín, autora de les il·lustracions; i Natàlia Serrats, psicòloga especialista en altes capacitats.

Acte de cloenda de l'exposició D'ONES: (R)evolució de les dones en la música

EL dia 9 de novembre del 2017 es va inaugurar en el jardí del Palau Robert de Barcelona l'exposició gràfica i sonora "D'Ones:(R)evolució de les dones en la música" que es podrà visitar entre el 10 de novembre de 2017 al 23 d'abril de 2018 a la Sala 3 del Palau Robert. La mostra està organitzada per la Generalitat de Catalunya, amb el comissariat del grup Enderrok i amb el suport de l'Institut català de les Dones.

L'itinerari sonor i visual va des de les cançons de bressol i les folkloristes a la música clàssica, l'òpera i la contemporània, passant per les músiques populars i d'arrel, la poesia, la cançó d'autora, el jazz i el blues, el rock i el punk, el pop i les músiques urbanes. En total, s'hi podran escoltar i visionar un miler de cançons als selectors de cadascun dels àmbits estilístics de l'exposició; deu espais on les persones que els visitin podran descobrir un paisatge sonor original i inèdit amb les dates més significatives de la història de la música catalana en clau femenina.

En aquest sentit, el 21 d'Abril del 2018 es va realitzar l'Acte de Cloenda de l'exposició, que va ser inaugurat per la Sra. Núria Balada, presidenta de l'Institut Català de les Dones; el Sr. Ignasi Genovès, director general de Difusió; el Sr. Lluís Gendrau, director editorial del Grup Enderrock; i la Sra. Helena Morén, directora de redacció d'Enderrock i comissària de l'exposició.

Van actuar el grup musical The Sey Sisters i Joana Gomila.

Cicle Doblement Invisibles

Des de l'Institut Català de les Dones, conjuntament amb la Càtedra Josep Termes de d'Universitat de Barcelona, hem organitzat el cicle de xerrades "Doblement Invisible", un cicle on s'ha volgut visibilitzar, recórrer i donar valor a dones catalanes expertes en diversos camps (esport, política, pedagogia) que la historiografia oficial ha obviat.

La primera sessió es va dedicar a les dones pedagogues i es va centrar en les figures de Teresa Mañé i Carme Serrallonga; la segona sessió es va dedicar a les dones polítiques i es va centrar en Carme Karr i Ángeles López de Ayala; la tercera sessió es va dedicar a les dones solidàries i es va centrar en Pepita Casanellas i Maria Llorença Llong; la quarta es va dedicar a les dones al Palau i es va centrar en Carme Ballester i Antonieta Macià; la cinquena es va dedicar a les dones esportistes i es va dedicar a Ana Maria Martínez Sagi i Maria Pepa Colomer i Luque; la sisena sessió es va dedicar a les dones científiques i es va centrar en Maria Oliveras i Aurelia Piojan; la última sessió, que va comptar amb la cloenda de la consellera Elsa Artadi, es va dedicar a les dones intel·lectuals i es va parlar d'Irene Polo i Maria Canals.

S'ha organitzat el cicle de xerrades "Doblement Invisible" per visibilitzar i donar valor a dones catalanes expertes en diversos camps

Any Amparo Poch

Enguany, l'Institut Català de les Dones, conjuntament amb Memorial Democràtic i el Servei de Biblioteques, ha comissionat l'Any Amparo Poch, anarcosindicalista de la república. Amb l'organització d'un equip de treball liderat per l'experta Antonina Rodrigo, i amb la col·laboració de Conxa Gómez, Emma Termes i Jordi Algué, s'ha produït una exposició de la vida d'Amparo Poch, i un vídeo commemoratiu amb el títol "Amparo Poch, el compromís d'una dona lliure".

El dia 17 d'Octubre es va realitzar l'Acte Central de l'any Amparo Poch a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, on es va presentar el material produït, i la peça teatral "16 francos con 29 céntimos" creada per la companyia teatral La Sueca. Així mateix, l'acte va comptar amb la intervenció de Mary Nash i Brigitte Vasallo.

Intercanvi Moçambic-Senegal-Catalunya

En el marc del Pla director de la cooperació al desenvolupament, des del 2015, s'ha situat l'enfocament de gènere i basat en drets humans (EGIBDH) com l'eix vertebrador de tota la Política de cooperació de la Generalitat de Catalunya pel seu caràcter transformador i d'abordatge de les causes de les desigualtats de gènere i de la vulneració dels Drets Humans. L'Institut Català de les Dones, conjuntament amb la Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i la Diputació de Barcelona, van participar en l'intercanvi Moçambic-Senegal-Catalunya.

La participació de l'ICD va ser el dia 12 de Novembre, dia que representants dels moviments feministes i dels Governos de Moçambic i Senegal van venir a les oficines de l'ICD per conèixer la feina feta per la Generalitat de Catalunya en matèria de polítiques d'igualtat de gènere i per intercanviar experiències d'ambdós països.

Agenda de Dones al Dia: tramesa d'informació mensual

L'any 2018 s'ha consolidat l'agenda mensual de Dones al Dia que s'ha fet arribar a 2.478 adreces, d'entre les associacions de dones, SIADS, Universitats Espai Dones, vocalies de la Dona de les AAVV i llista de persones interessades.

Amb motiu commemoració del 8 de març i 25 de novembre, s'han generat edicions de l'agenda específiques per a cada demarcació de l'ICD arreu de Catalunya.

Durant aquest any s'han publicat un total de 764 activitats, amb la distribució territorial següent: Barcelona: 378; Girona: 218; Lleida: 100; Tarragona: 58; Terres de l'Ebre: 10

Difusió de les activitats

La base de dades de l'Institut, gestionada per l'Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats, recull els registres d'adreces que s'utilitzen per a informar de les diferents activitats organitzades per l'ICD o aquelles en les quals col·labora. Les dades són actualitzades periòdicament, mitjançant la revisió del correu retornat, la revisió diària del Diari Oficial de la Generalitat, notificacions de les associacions o persones interessades, etc.

Premis

L'Institut Català de les Dones col·labora amb l'àmbit acadèmic i universitari en la convocatòria de premis a treballs realitzats des de la perspectiva de gènere per fomentar la investigació en aquest camp.

Premi Reginó-AGAUR

Dins els Premis Recerca Jove per fomentar l'esperit científic en el Batxillerat, que convoca l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR), del Departament d'Economia i Coneixement, es convoca el premi Reginó. Amb l'objectiu de fomentar l'interès per la recerca referent a les dones, aquest premi reconeix el millor treball de recerca en aquest àmbit i el centre d'educació secundària que hagi destacat per haver impulsat l'interès en l'estudi de les dones i les seves aportacions a la societat. L'Institut Català de les Dones hi participa com a jurat i amb el finançament del premi. L'any 2018, el treball premiat va ser "Llavors no era dolça com ara és la vida".

Premi Institut Català de les Dones-Universitat de Vic

Dins del marc de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, en què s'atorguen els guardons anuals als millors treballs de recerca d'estudiants de batxillerat, es premien amb el Premi Institut Català de les Dones els millors treballs d'investigació d'estudiants de batxillerat sobre la visualització de l'acció social de les dones i les aportacions de la seva experiència en diferents àmbits, sobre la defensa i el treball pels drets de les dones en la consecució de la igualtat d'oportunitats i sobre violència masclista. L'Institut Català de les Dones finança aquest premi i hi participa com a jurat. L'any 2018, els treballs premiats van ser *Urbanisme en Femení: Barcelona-Chicago* (tercer premi), *Estudi del masclisme aplicat a les dones en el món del manga i les sèries anime en l'actualitat* (segon premi), quedant el primer premi desert.

Premi Francesca Bartrina al millor treball de fi de grau en estudis de gènere

El Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG) de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya convoca, amb el suport de l'Institut Català de les Dones, el Premi Francesca Bartrina al millor treball de final de grau en estudis de gènere. Poden ser premiats treballs de final de grau de qualsevol disciplina i de totes les universitats catalanes. L'Institut Català de les Dones finança aquest premi. L'any 2018, el treball premiat va ser "La sensibilitat de gènere dels plans nacionals de salut". El jurat del premi Francesca Bartrina també ha decidit atorgar un accèssit al treball "El final político. Una propuesta para el problema de la in/visibilización lésbica en la ficción".

En col·laboració amb l'àmbit acadèmic i universitari, s'han lliurat premis a treballs fets des de la perspectiva de gènere

Premi al millor treball de fi de grau sobre temes de gènere_ Universitat Pompeu Fabra

Amb l'objectiu de promoure la incorporació de la perspectiva de gènere en els estudis per avançar en la igualtat de gènere, la Universitat Pompeu Fabra Igualtat convoca un premi per a recerques realitzades en temàtiques relacionades amb el gènere. Aquest premi és finançat per l'Institut Català de les Dones, que també hi participa en el jurat. L'any 2018, es va concedir el premi del curs 2017-2018 *ex aequo* al Treball de Fi de Grau d'Economia: "*Women's roles in post-war societies: their contribution(s) to economic reconstruction*" i al Treball de Fi de Grau d'Humanitats: "*L'ensenyament a l'antiga Roma en l'educació primària: una mirada crítica amb perspectiva de gènere*".

Premis als millors treballs de fi de grau en perspectiva de gènere_ Universitat Autònoma de Barcelona

Aquests premis tenen com a objectiu sensibilitzar l'alumnat sobre la igualtat de gènere i la no discriminació a partir de fomentar-ne l'interès en la recerca. Així es pretén incorporar la perspectiva de gènere en la docència i promoure el gènere com a motiu d'interès en la recerca i l'estudi a la Universitat Autònoma de Barcelona. L'Institut Català de les Dones hi participa emetent una litografia per a la persona guanyadora. L'any 2018, els treballs premiats han estat: *Vivències de les dones víctimes de violència masclista sobre l'atenció sanitària rebuda*; *El delito de stalking desde una perspectiva de género. Análisis de la respuesta judicial-penal* i *El cuerpo como catalizador. Sobre prácticas performativas e identidades durante el tardofranquismo y la Transición española*.

Emprenedoria, carrera professional i talent femení en el mercat de treball

Accions de suport adreçades a empreses

Col·laboració amb el Consell de Relacions Laborals de Catalunya (CRL)

L'ICD és membre del Grup Tècnic d'Assetjament posat en marxa el 2014 per la Comissió d'Igualtat i del Temps de Treball del Consell de Relacions Laborals de Catalunya. Aquest grup està format per persones expertes en matèria d'assetjament sexual i per raó de sexe en l'àmbit laboral, provinents de les parts que integren el Consell, l'Administració de la Generalitat i de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya.

Durant el 2018, en el marc del Protocol per a la prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe a l'empresa, s'ha dissenyat el programa formatiu per a les persones de referència, i s'ha dut a terme un projecte formatiu pilot. Aquesta figura ha de tenir una formació adient en la matèria perquè seran les i els professionals encarregats d'informar, assessorar i acompanyar en tot el procés a la persona afectada durant la fase de comunicació i assessorament a l'empresa.

D'altra banda, l'ICD continua participant en el Grup Tècnic de Bretxa Salarial posat en marxa el 2016 per la Comissió d'Igualtat i Temps de Treball. El principal objectiu del Grup és l'elaboració d'una Guia per a l'aplicació de la igualtat de retribució entre homes i dones per un treball d'igual valor.

Coordinació interdepartamental en l'àmbit de la igualtat efectiva entre dones i homes

Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat

Al llarg de l'any 2018 s'ha articulat tot el procés participatiu i s'ha elaborat la versió pràcticament definitiva del Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere 2019-2022, prèvia al procés final d'informe per la Comissió Tècnica Interdepartamental per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes, i la posterior tramitació i aprovació per Acord de Govern, prevista per al primer semestre de 2019.

A primers de març de 2018 es va trametre a totes les entitats membres del CNDC i a tots els serveis d'informació i atenció a les dones dels ens locals, un formulari explicatiu del procés d'elaboració del pla estratègic i dels eixos d'acció a desenvolupar, a fi que les entitats poguessin formular les seves propostes, concretament fins a quatre objectius i quatre actuacions prioritàries per a cadascuna de les entitats participants.

Durant els mesos de maig i juny de 2018 es va efectuar l'acarament de les propostes recollides a nivell intern amb les del procés participatiu, a fi d'incorporar el màxim de propostes a la concreció final de les mesures que havia d'incloure el pla estratègic. El 27 de juny de 2018 es va informar a la Comissió Tècnica Interdepartamental de la Igualtat Efectiva de Dones i Homes de l'estat del procés d'elaboració del pla estratègic, i a primers de juliol de 2018 es va trametre a les persones referents de gènere, dels tretze departaments que componen l'Administració de la Generalitat, les fitxes d'actuació que integraven totes les propostes, a fi que poguessin validar, modificar i completar la informació que contenien.

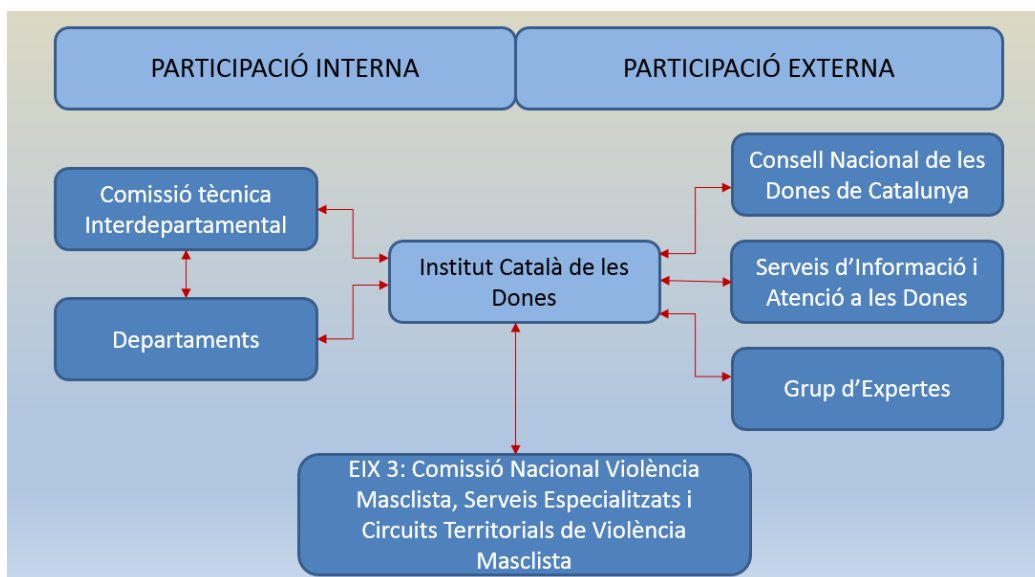
El 26 de setembre de 2018 es va reunir la Comissió Interdepartamental per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes, composta per les i els alts càrrecs referents de cadascun dels departaments, per informar del procés d'elaboració del Pla. Al llarg del mes de setembre es va rebre el retorn de les fitxes d'actuacions de tots els departaments, que es van integrar en un text únic durant la primera quinzena d'octubre.

La proposta de pla estratègic també va ser valorada per un Grup d'expertes, amb persones de referència per a cadascun dels eixos d'acció i les entitats municipalistes, el qual es va realitzar una reunió plenària el dia 29 d'octubre de 2018. Es van rebre les seves aportacions fins al dia 11 de desembre de 2018, la major part de les quals van ser incorporades al text, incloent específicament les esmenes finals del Grup de Violències Masclistes del Consell Nacional

La proposta de pla estratègic 2019-2022 va ser valorada per un Grup d'expertes

de Dones de Catalunya pel que fa al II Programa d'intervenció integral contra la violència masclista (Eix d'acció 3 del Pla).

Procés participatiu

IL·LUSTRACIÓ 2 - PROCÉS PARTICIPATIU DEL PLA

Font: Elaboració pròpia.

La participació ha estat molt valuosa, tant per la qualitat de les aportacions, com pel nombre d'entitats i institucions participants (57), així com pel nombre total d'actuacions proposades (353).

EIXOS	OBJECTIUS	ACTUACIONS
EIX 1	17	27
EIX 2	13	21
EIX 3	140	270
EIX 4	7	11
EIX 5	4	7
EIX 6	9	17
TOTAL	190	353

ENTITATS PARTICIPANTS	
CNVM	23
ENTITATS	6
SIAD	24
SIE	4
TOTAL	57

Comissió Interdepartamental per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes

La Comissió Interdepartamental és l'espai de coordinació entre tots els departaments i els organismes que configuren l'Administració de la Generalitat per al desplegament dels plans de polítiques de dones, i la Comissió Tècnica és l'òrgan tècnic de la Comissió Interdepartamental.

L'any 2018, la Comissió Interdepartamental s'ha reunit en una ocasió, el 26 de setembre. Com a tema a destacar, s'hi van presentar el procés d'elaboració Pla estratègic de Polítiques d'Igualtat de Gènere 2019-2022, destacant la gran importància del procés participatiu, en el qual han intervingut fins a 57 entitats. També es presenten i s'aproven els Informes de transversalitat de gènere 2016 i 2017.

La Comissió Interdepartamental és l'espai de coordinació entre tots els departaments

Comissió Tècnica Interdepartamental de la Igualtat Efectiva de Dones i Homes

És l'òrgan tècnic de la Comissió Interdepartamental i té per objectiu coordinar les actuacions del Pla i fer-ne el seguiment. Durant el 2018 s'ha reunit en tres ocasions.

A la sessió de 16 de gener es va posar en comú l'estat dels informes departamentals de transversalitat de gènere 2017 i de les propostes de plans de millora de l'equitat de gènere departamental, i es va fer el retorn dels departaments en relació amb les propostes del Programa d'accions formatives 2018 del Pla director de formació en equitat de gènere de l'ICD, que va recollir l'Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats.

A la sessió de 27 de juny es va presentar l'Informe de Transversalització de Gènere de l'Administració de la Generalitat 2017, respecte el qual es presenten les conclusions i recomanacions següents:

1. **Paritat:** només el 34% d'alts càrrecs han estat dones l'any 2017, mentre la distribució per sexes de l'Administració de la Generalitat se situa al voltant del 66% de dones. Calen més accions positives.
2. **Estadística:** les anàlisis estadístiques s'han de traslladar a la planificació.
3. **Normativa:** la normativa sectorial ha de reflectir allò que estableix la llei d'igualtat.
4. **Pressupostos:** nul·la o baixa percepció de pertinença en molts programes.
5. **Espais d'Igualtat** als webs i intranets a quasi tots els departaments.
6. **Unitats de gènere:** estan clarament infradotades, els grups de treball de transversalitat de gènere d'alguns departaments resten per desenvolupar.

7. **Plans de millora:** una de les novetats de l'any 2017, amb propostes diverses per part de tots els departaments, a avaluar a finals e l'any 2018.
8. Per primer cop l'informe recull, a més de la valoració inicial de l'ICD, tots els informes departamentals com annexos.

Es va exposar el procés d'elaboració del pla estratègic. Els treballs inicials del Pla es van iniciar el 2017 fruit del treball conjunt de l'Institut Català de les Dones i els Departaments de la Generalitat. L'abril 2018 es va dur a terme un procés participatiu amb el Consell Nacional de Dones, els SIAD municipals, la Comissió per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista, els Circuits Territorials de Violència Masclista i els Serveis d'Intervenció Especialitzada i d'Acol·liment Residencial de Violència Masclista.

En aquest procés han participat 57 entitats que han proposat 190 objectius que aglutinaven fins a 353 actuacions, la majoria d'elles enfocades cap a l'Eix 3 del Pla, és a dir, a l'abordatge de la violència masclista, destacant la gran implicació del Grup de Violència Masclista del Consell Nacional de Dones de Catalunya.

Així doncs, per tal d'elaborar el Pla Estratègic des de l'ICD es va sol·licitar, mitjançant unes fitxes ja preparades, l'aportació de les actuacions que cada departament farà en relació al compliment de *la Llei 17/2015 de 21 de juliol, d'igualtat efectiva entre dones i homes*, i la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*.

A la darrera sessió, de 18 de desembre, es va informar sobre la nova edició del Postgrau Polítiques d'Igualtat de Gènere a la Gestió Pública, sobre la fase final d'elaboració del Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere 2019-2022 i dels Informes de transversalitat de gènere 2018 i constitució d'un grup de treball. Finalment, es van posar en comú els Plans de millora dels informes de transversalitat de gènere 2017-2018 de cada departament.

També es va presentar els resultats del Postgrau de Polítiques d'Igualtat de Gènere a la Gestió Pública i de les activitats formatives del 2018.

Pel que fa al Postgrau, com a punts forts de la primera edició destaca l'actitud de l'alumnat, la pro-activitat demostrada, l'activisme feminista i la mirada transversal de gènere de tots els continguts. De 35 persones inscrites, 33 han finalitzat el curs, fet que demostra el gran compromís de l'alumnat. S'anuncia que ja està prevista una segona edició del Postgrau.

Pel que fa als informes de transversalitat de gènere 2018, s'informa que cal un replantejament de la seva metodologia, perquè sigui útil i que no representi una excessiva càrrega de feina, que serveixi com a eina de consulta per altres departaments per millorar les actuacions i estratègies pròpies. Des del 2013 s'han fet canvis en els informes, els quals han permès una evolució quant a la qualitat dels mateixos. Es valora positivament el resultat final, ja que l'informe actualment conté més informació i aquesta està més sistematitzada, i recollida en un document a l'abast de la consulta pública.

Com a pla de treball, es demana a cada departament la proposta d'un pla de millora de l'equitat de gènere a nivell departamental

Plans, comissions i grups de treball interdepartamentals

L'Institut Català de les Dones participa en diferents espais de seguiment, coordinació i avaluació de diversos plans i programes interdepartamentals del Govern de la Generalitat. Enguany ha participat en:

- *Comissió Interdepartamental d'Immigració*
- *Comissió Interdepartamental de Suport a les Famílies*
- *Comitè de Seguiment del PDR de Catalunya 2014-2020*
- *Comissió Interdepartamental per a l'Impuls de la Protecció Efectiva davant els Maltractaments a Infants i Adolescents*
- *Comissió Tècnica de la Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya*
- *Comissió Tècnica de la Comissió Interdepartamental per a l'impuls de Protecció Efectiva davant els Maltractaments a Infants i Adolescents.*
- *Consell Assessor sobre Tabaquisme*
- *Grup de treball en perspectiva de gènere en docència del Consell Interuniversitari de Catalunya*
- *Comissió Tècnica del Pla de Treball 2017-2018 amb la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i l'ACCD.*
- *Grups de Treball de Protecció i Planificació, organització i coordinació del Pla Integral d'Atenció a la Infància i l'Adolescència*

Òrgan Paritari de Polítiques d'Igualtat

Durant el 2018 l'Institut Català de les Dones ha participat en el grup de treball creat en el marc de l'Òrgan Paritari de Polítiques d'Igualtat, amb representació de l'Administració de la Generalitat i de les organitzacions sindicals signants del III Acord de personal funcionari. El grup té l'objectiu de fixar el cronograma d'actuacions per implementar el Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. El grup de treball està liderat per la Direcció General de Funció Pública, del Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge.

Comissió Dones i Ciència

La Comissió Dona i Ciència té encomanada la funció de desenvolupar les polítiques de dones en l'àmbit de l'educació superior i la recerca del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC). La Comissió està integrada per representants de cadascuna de les universitats catalanes i altres persones designades pel titular del departament competent en matèria d'universitats.

L'Institut Català de les Dones ha participat en l'elaboració del document *Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la*

docència universitària, liderat per l'AQU Catalunya, en col·laboració amb la Comissió Dones i Ciència del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC), amb l'objectiu d'establir pautes i recomanacions per facilitar la incorporació efectiva de la perspectiva de gènere en la docència de totes les àrees de coneixement. El document aclareix els conceptes i dimensions més rellevants i proporciona una guia amb diferents elements de diagnòstic i amb indicadors d'avaluació que afecten tant el plantejament de les titulacions com la manera en què s'imparteixen. El document s'adreça principalment als òrgans i centres responsables de la planificació, la gestió i l'avaluació de qualitat de la docència de les universitats, tot i que resulta d'interès per al conjunt de la comunitat universitària, incloent el PAS, el PDI i l'alumnat.

L'Institut Català de les Dones ha participat en l'elaboració del document Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària

El document ha estat elaborat pel grup de treball coordinat per representants de la Universitat de Autònoma de Barcelona i la Universitat Pompeu Fabra, i format pel Consell Superior d'Investigacions Científiques, Universitat d'Alacant, Universitat Politècnica de Madrid, Universitat de Murcia, i l'Institut Català de les Dones.

Comissió Tècnica Sectorial d'Igualtat

L'Institut Català de les Dones ha assistit a la Comissió Tècnica Sectorial d'Igualtat del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat que va tenir lloc a Madrid el 25 de juliol, amb la finalitat d'assolir la màxima coherència i eficàcia en matèria d'igualtat de dones i homes, prevenció i atenció a les dones en situació de violència masclista.

Participació en altres grups de treball extern sobre violència masclista

A més, l'Institut participa amb diferent nivell d'activitat en sessions, jornades i cursos en l'àmbit de les polítiques de gènere i de la lluita contra la violència de gènere organitzats per universitats, col·legis professionals, organismes internacionals i altres organitzacions.

Esmentarem alguns d'aquests grups:

- Grup de treball per a l'abordatge de les mutilacions genitals femenines (MGF), coordinat per la Direcció General d'Immigració i adscrit a la CNMV
- Grup de treball sobre violència masclista i adolescents, liderat per la Direcció General de Joventut amb la finalitat de millorar l'atenció de les dones adolescents en situació de violència masclista
- Comissió de seguiment del circuit Barcelona contra les violències envers les dones
- Grup de treball del Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó del sexe, de l'orientació sexual o de la identitat sexual i els

seus instruments liderat per la Direcció General de Funció Pública

- Comissió tècnica de seguiment del Protocol de protecció per a les víctimes de tràfic d'éssers humans a Catalunya, coordinada pel Departament de Justícia
- Taula de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual (TEH-FES), de l'Ajuntament de Barcelona

Relacions externes i institucionals

La transversalitat que caracteritza necessàriament el desplegament de les polítiques de dones implica una tasca de coordinació i diàleg amb tots els agents socials, els organismes i les institucions que configuren la societat civil, i també amb el teixit associatiu, molt especialment amb les nombroses associacions de dones que hi ha a tot el territori. És per això que l'Institut Català de les Dones participa en molts actes i trobades que s'organitzen per abordar diferents aspectes relacionats amb la igualtat efectiva entre dones i homes.

Al llarg de l'any 2018, l'Institut ha estat present en 141 actes a Catalunya i 4 actes a fora. Concretament, s'han fet 122 actes a Barcelona i Catalunya Central, 4 a Girona, 8 a Lleida, Alt Pirineu i Aran, 4 a Tarragona i 3 a Terres de l'Ebre.

Els actes a fora de Catalunya han estat: a Nova York, a propòsit de la Sessió sobre la condició jurídica i social de la dona, 62è període de sessions, del 10 al 18 de març; a Madrid, assistint a la Conferència Sectorial de Igualdad, organitzada pel Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad; a Brussel·les el 5 i 6 de març a l'European Development Days; i a Perpinyà el 5 d'octubre, assistint a la Primera trobada entre dones d'Occitània i de Catalunya "Dones sense fronteres".

S'han elaborat 42 documents de suport per a aquests actes.

L'Institut ha participat en 141 actes a Catalunya i 4 a fora: 1 a Madrid, 1 a Nova York, 1 a Brussel·les i 1 a Perpinyà

Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

Prevenió i sensibilització

Estimar no fa mal

Des dels Serveis Territorials d'Educació i l'Institut Català de les Dones a les Terres de l'Ebre, dintre del programa *Estimar no fa mal*, s'ha continuat impulsat el projecte de prevenció d'oferir tallers d'igualtat als centres d'Ensenyament Secundari de les Terres de l'Ebre, amb l'objectiu de sensibilitzar i prevenir les relacions abusives entre les persones joves.

Els professionals d'aquests serveis seran els encarregats de dinamitzar els tallers de prevenció que consten d'una sessió de dues hores amb l'alumnat de 3r d'ESO, convertint-los en un espai formatiu per reconèixer i promoure valors, actituds i models relacionals igualitaris que contribueixin a desenvolupar una postura personal crítica i activa que eviti l'abús i la violència en les relacions afectives.

Formació per tractar la violència masclista als mitjans de comunicació

L'ICD i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya organitzen sessions de formació monogràfiques per millorar el tractament de la violència masclista en els mitjans de comunicació i avançar en la seva erradicació adreçades a estudiants universitaris de comunicació. El taller "Informar sobre la violència masclista" s'ofereix cada curs a les universitats catalanes i l'any 2018 hi han col·laborat un total de 10 universitats. Enguany, com a novetat, s'ha ofert també aquesta formació a través de sessions específiques per al professorat de Comunicació dels diferents centres.

Detecció, atenció i recuperació

Serveis d'atenció

Les oficines d'informació ubicades a les seus de l'Institut Català de les Dones ofereixen diàriament un servei d'atenció personalitzada per a tot tipus de consultes. D'altra banda, per a casos específics, presten també serveis experts en orientació psicològica i orientació i assessorament jurídics a les dones.

L'Oficina de l'ICD de Barcelona han realitzat un total de 3.909 atencions a dones, s'ha reduït en un 17% respecte l'any 2017. 816 han estat visites d'orientació psicològica i 537 d'orientació jurídica. Si comparem les dades del 2017, l'atenció psicològica ha augmentat un 8 % i per contra l'atenció jurídica ha disminuït un 15%.

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Girona ha realitzat un total de 919 atencions a dones. Altrament, s'han dut a terme 176 visites d'orientació jurídica i 158 visites d'orientació psicològica.

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Lleida ha realitzat un total de 864 atencions a dones. Tanmateix, s'han dut a terme 64 visites d'orientació jurídica i 344 visites d'orientació psicològica.

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Tarragona ha realitzat un total de 289 atencions a dones. Igualment, s'han dut a terme 106 visites d'orientació jurídica i 190 visites d'orientació psicològica.

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Terres de l'Ebre ha realitzat un total de 151 atencions a dones. Així mateix, s'han dut a terme 105 visites d'orientació jurídica i 191 visites d'orientació psicològica.

Consultes i visites ateses per les oficines d'Informació de l'Institut Català de les Dones

	Consultes generals	Orientació jurídica	Orientació psicològica
Barcelona	3.909	537	816
Girona	919	176	158
Lleida	864	64	344
Tarragona	289	106	190
Terres de l'Ebre	151	105	191
Total	6.132	988	1.699

La bústia genèrica de l'oficina de l'ICD de Barcelona ha rebut i atès un total de 2.261 consultes, que suposa un augment del 51% front a les rebudes l'any 2017.

Les entrades i respostes ateses via Consultes, queixes o suggeriments (CQS) a l'Institut Català de les Dones han estat un total de 190 que representa un increment del 18% en relació amb l'any 2017.

Durant l'any 2018, les oficines d'informació de l'institut han atès 6.132 consultes

Línia 900 900 120

http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/violencia_masclista/estadistiques/Informe-ICD-2018.pdf

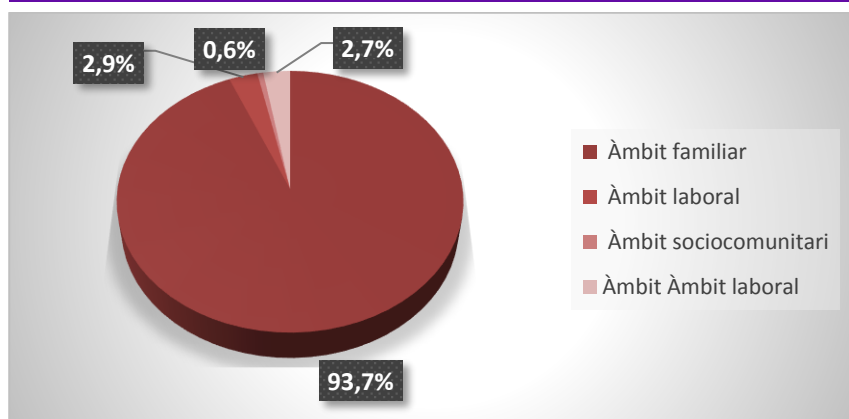
Aquest servei gratuït i confidencial, que funciona les 24 hores tots els dies de l'any, al llarg del 2018 ha rebut un total de 10.848 trucades, 9.325 de les quals han estat motivades per casos de violència masclista.

Majoritàriament hi truca la mateixa dona que pateix la violència masclista (71 % dels casos) però també familiars o persones properes a ella (27 % dels casos) o professionals que la tracten (2 % dels casos).

Segons les dades del telèfon 900900120, per a 2018, l'àmbit on s'han produït més situacions de violència masclista ha estat el de la parella, amb un 94 % de les consultes, seguit de 3 % de trucades de l'àmbit familiar, el 3 % de l'àmbit comunitari i el 0,6 % de l'àmbit laboral.

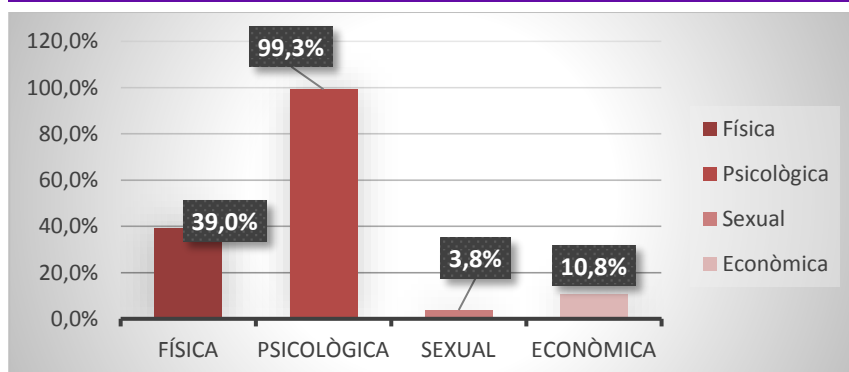
La línia 900 900 120 ha atès 10.848 trucades

Trucades de la línia 900 900 120 segons àmbit de la violència masclista

IL·LUSTRACIÓ 3 - TRUCADES DE LA LÍNIA 900 900 120 – ÀMBIT DE VM

Trucades de la línia 900 900 120 segons les formes de violència exercida

IL·LUSTRACIÓ 4 - TRUCADES DE LA LÍNIA 900 900 120 – FORMES DE VM

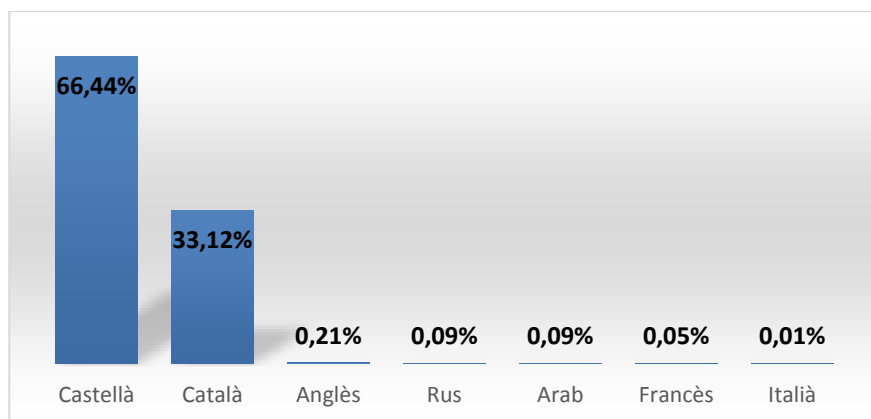
Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

Taxes de les formes de violència exercida

Les formes de violència masclista més freqüents patides per les dones que s'han adreçat al servei ha estat la violència psicològica (99,3 %), seguida per la física (39 %), després per l'econòmica (10,8 %), i, per últim, per la sexual (3,8 %). Molt sovint conflueixen més d'un tipus de violència masclista.

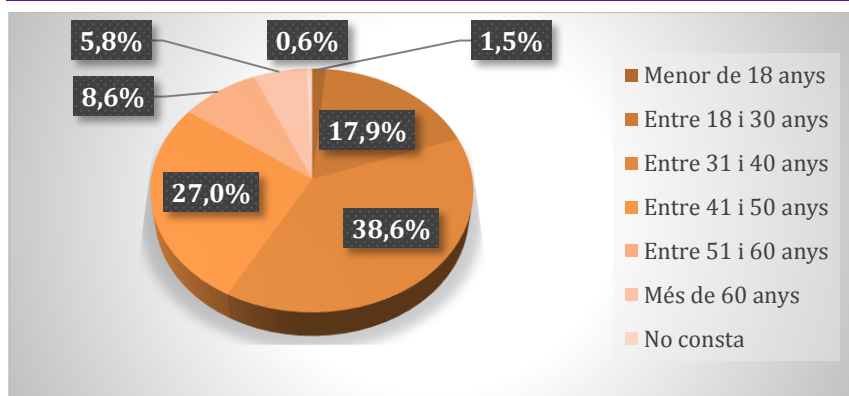
Trucades de la línia 900 900 120 per idioma

Llengua utilitzada (%). Catalunya 2018

El perfil sociodemogràfic de les dones que truquen al telèfon és la d'una dona de 31 a 40 anys, de nacionalitat espanyola, casada.

Trucades de la línia 900 900 120 per edat d'usuàries

Servei d'intervenció en crisi

Amb la voluntat de garantir una atenció immediata i especialitzada a les persones afectades directament per un acte greu de violència masclista i de facilitar el treball comunitari de prevenció d'aquest problema, l'Institut Català de les Dones posa a disposició de tots els municipis i els consells comarcals de Catalunya aquest servei, el qual

L'Institut posa a disposició de tots els municipis el servei d'intervenció en crisi

Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

pot ser activat de forma complementària a les actuacions iniciades pels recursos més propers. L'any 2018, el servei s'ha ofert a les famílies i s'ha activat 4 vegades.

Personacions

La Generalitat impulsa el procés penal en dos dels nou* casos de violència masclista greu o mortal haguts a Catalunya (dos d'aquests nou casos no han estat comptabilitzats com a violència masclista fins l'any 2019).

Segona edició de l'Enquesta de violència masclista

L'enquesta es va presentar oficialment el passat 23 de juliol de 2018 al Palau de la Generalitat. No es va poder presentar l'any 2017 donat el context polític. L'enquesta recull dades de les violències masclistes patides per les dones al llarg de tota la vida, així com l'afectació emocional causada per aquests fets. Els resultats reflecteixen un millor coneixement, un augment de la identificació i la sensibilització social envers la violència masclista gràcies als avenços legals i als instruments i recursos creats per abordar aquesta greu problemàtica estructural. Destaquen els següents resultats:

- El 26,1 % de les dones que han patit algun fet de violència masclista i que ha considerat que era un fet delictiu l'ha denunciat, fet que suposa un increment del 8,4 % respecte les dades de la mateixa enquesta realitzada l'any 2010.
- El 17,6 % de les dones enquestades declara que ha estat objecte de violència masclista el darrer any, dada que es manté en relació a l'EVMC de 2010.
- En un 56 % dels casos, les agressions a les dones per part d'homes que no són parella o exparella s'han produït majoritàriament a llocs d'oci, a l'espai públic, o en transports públics.
- Les dones que han declarat haver sofert alguna agressió masclista en el darrer any, per part d'homes que no eren parelles, procura no sortir sola en un 44,3 % dels casos.
- Pel que fa a la violència masclista de parella, un 12,4 % de les dones declaren haver patit alguna violència masclista al llarg de tota la relació.
- Un 12 % de les dones identifiquen i verbalitzen que han patit alguna agressió masclista molt greu en la seva infància, és a dir, quan tenien menys de quinze anys, i el 44,4 % dels agressors eren coneguts de quan era nena.
- Pel que fa a les dones amb diversitat funcional, el 41,1 % verbalitza haver estat víctimes d'alguna agressió masclista per part de les seves parelles o exparelles al llarg de la seva vida.

Estructures de coordinació

Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista (CNVM)

La Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista és el màxim òrgan de coordinació institucional per a impulsar, efectuar el seguiment i avaluar les actuacions en l'abordatge de la violència masclista que duen a terme els departaments de la Generalitat, així com fomentar la participació i col·laboració d'aquests amb les entitats i òrgans de la societat civil que treballen en aquest àmbit.

L'any 2018 la Comissió Nacional ha celebrat una sessió plenària ordinària, el 12 de setembre, presidida per la consellera de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Durant aquesta reunió es va presentar el recurs didàctic sobre Violències Masclistes en Xarxa, del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya; els resultats de l'Enquesta de Violència Masclista a Catalunya, i la presentació del Grup de Treball de Violències Sexuals, del Departament d'Interior; l'ampliació dels serveis de les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte, del Departament de Justícia; el Pacte Nacional contra la Violència Masclista, i el procés de participació i elaboració del II Programa d'Intervenció Integral contra la Violència Masclista (Eix 3 del Pla Estratègic de Polítiques d'Igualtat de Gènere 2018-2021), per part de l'Institut Català de les Dones.

D'altra banda, el 2 de març es va obrir un procés participatiu via telemàtica per elaborar el Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat 2019-2022, concretament pel que fa a l'Eix 3, que desenvolupa el II Programa d'intervenció integral contra la violència masclista.

Així mateix, el 5 d'abril es va aprovar via telemàtica la creació d'un grup de treball temporal per deliberar de manera coordinada, global i participativa la proposta d'actuacions per commemorar els 10 anys de l'aprovació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

Finalment, també per via telemàtica es va aprovar la modificació del grup de treball de matrimonis forçats i mutilació genital femenina, coordinat per la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania.

Grup d'anàlisi dels casos d'homicidi per violència masclista

Avalua les accions del Govern pel que fa a les dones mortes víctimes de violència masclista per tal d'establir els circuits necessaris i les actuacions que han de dur a terme conjuntament els departaments de la Generalitat.

Durant l'any 2018 el Grup d'anàlisi dels casos d'homicidi per violència masclista s'ha reunit tres vegades i s'ha fet el seguiment dels 7* casos

La CNVM és el màxim òrgan de coordinació per l'abordatge de la violència masclista

El Grup d'anàlisi vol ampliar l'objecte d'estudi a les dones assassinades en l'àmbit sociocomunitari i laboral

Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

de dones assassinades (*Hi ha hagut 2 assassinats més al 2018, que no s'han resolt com a violència masclista fins al 2019).

S'ha elaborat l'informe estadístic de femicidis per violència masclista en l'àmbit de la parella (de 2012 a 2017), aprovat per la Comissió Interdepartamental per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes a data de 09/04/2019.

S'ha proposat ampliar l'abast de l'objecte d'estudi del grup a les dones assassinades en l'àmbit sociocomunitari i laboral.

Circuits territorials per a l'abordatge de la violència masclista

Durant l'any 2018 s'ha mantingut el treball als circuits per a l'abordatge de la violència masclista, com a concreció del model d'intervenció del *Protocol marc en els territoris*. Es van reunir les meses institucionals dels cinc circuits que coordina l'Institut i les comissions tècniques.

Les meses institucionals són els òrgans de representació institucional i administrativa que vetllen per un compromís polític que fa possible la creació i el desenvolupament dels diferents circuits territorials. Les comissions tècniques dels circuits són els òrgans de caràcter tècnic i professional amb representació multisectorial i territorial que s'encarreguen de la coordinació i la gestió estratègica del circuit.

Circuit de Tarragona

Des d'aquest circuit, la comissió tècnica s'ha reunit dos cops.

Circuit de Terres de l'Ebre

Des d'aquest circuit, la mesa institucional s'ha reunit un cop i la comissió tècnica tres cops.

Circuit de Lleida

Des d'aquest circuit, la mesa institucional s'ha reunit una vegada i la comissió tècnica també.

Circuit de la Catalunya Central

Des d'aquest circuit, la comissió tècnica del circuit s'ha reunit tres vegades.

Tanmateix, s'ha posat en marxa el projecte d'avaluació, reglamentació i assessorament a la planificació per l'enfortiment dels circuits territorials per l'abordatge de les violències masclistes a Catalunya, a través d'un conveni amb la UAB i que portarà a terme l'equip d'Almena Cooperativa Feminista. Des de l'Institut es vol avaluar aquests circuits per tal de poder treballar per enfortir-los.

S'ha mantingut el treball als circuits per a l'abordatge de la violència masclista

Altres actuacions destacades

Comunicació

L'Àrea de Comunicació fixa i desenvolupa els objectius, les actuacions i els missatges que posicionen la institució com a referent pel que fa a les polítiques públiques de dones. Divulga els serveis i les accions de la institució, executa les actuacions i campanyes de sensibilització vers la igualtat efectiva entre dones i homes i contra la violència masclista, així com totes les actuacions per a la millora la representació de les dones en els mitjans de comunicació.

Notes i rodes de premsa

L'Àrea de Comunicació ha generat i/o divulgat al llarg de l'any un total de 130 notícies web/ notes de premsa explicant les iniciatives de l'ICD i el Govern de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de les polítiques per a la igualtat efectiva de dones i homes. L'objectiu és comunicar aquestes actuacions i polítiques a la ciutadania, directament a través dels mitjans i suports propis, o a través de convertir-se en notícia en els mitjans de comunicació social. També s'han redactat 14 articles i pròlegs.

De les actuacions desenvolupades al llarg de l'any, destaquen les accions de commemoració de 10 anys de la Llei del Dret de les Dones eradicar la Violència Masclista o rodes de premsa com la de presentació de les Recomanacions per a l'abordatge d'agressions sexistes i de violències sexuals en espais públics d'oci i festius de les Terres de l'Ebre o la del 30è aniversari del Consell Nacional de les Dones de Catalunya a Lleida.

L'any 2018 han destacat les actuacions de commemoració de l'Any Amparo Poch (1902-1968), la presentació dels resultats de l'Enquesta de violència Masclista a Catalunya o les reaccions des del Consell Nacional de les Dones de Catalunya a la sentència de "La Manada".

Campanya #Veusquenoveus

Per commemorar el Dia Internacional de les Dones, l'Institut Català de les Dones va desenvolupar la campanya *Veus que no veus* per impulsar la millora de la representació de les dones als mitjans de comunicació. El vídeo de la campanya #veusquenoveus està protagonitzat per dones que habitualment no apareixen en els mitjans o hi apareixen de manera estereotipada. Va ser realitzat per *La Bonne Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaïson*, i dirigit per Alba Cros.

Altres actuacions destacades

Amb l'objectiu de donar una visibilitat més justa i equilibrada de les dones als mitjans de comunicació, el vídeo de la campanya #veusquenoveus és el resultat d'un procés de creació dut a terme amb dones que participen en activitats de *La Bonne*, treballadores de la llar, dones grans del districte de Ciutat Vella i treballadores culturals. Aquestes dones són també les que es reflecteixen en la gràfica de la campanya que ha aparegut en 17 diaris i revistes en paper.

La visibilitat de les dones als mitjans de comunicació i a la societat en general va ser l'eix de la campanya #veusquenoveus i dels [actes](#) i el [Manifest institucional](#) de la Generalitat de Catalunya en motiu del Dia Internacional de les Dones. En aquest sentit, l'acte central, que va tenir lloc al Palau de la Generalitat el dia 7 de març, va consistir en la taula rodona *Veus visibles: la veu de les dones a l'espai públic i als mitjans de comunicació*. Hi van participar Xavier Gaset, director i presentador del Més324; Natza Farré, periodista i escriptora; Neus Tomas, subdirectora d'eldiario.es; Joana Gallego, directora de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB i Elisenda Rovira, periodista i editora de Media.cat.

IL·LUSTRACIÓ 5 - IMATGE DE LA CAMPANYA #VEUSQUENOVEU

Per altra banda, el Consell de Govern de la CCMA va aprovar l'adhesió a la declaració institucional del 8 de març del 2018 que, sota el lema "Veus que no veus. Per la visibilitat de les dones als mitjans de comunicació", i reclamar enfortir, respectar i no ignorar ni silenciar les veus de les dones en tots els àmbits i sectors, públics i privats

Campanya *Les dones tenim dret a viure lliures de violències sexuals*. #LliuresISensePor

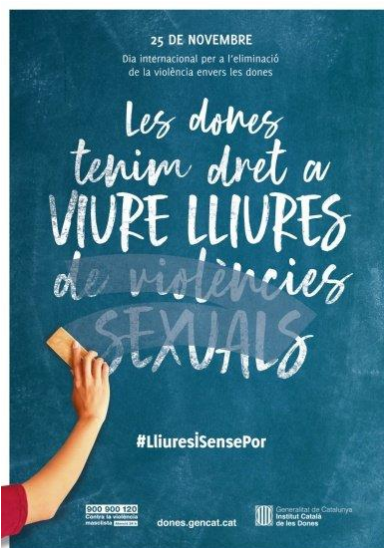
L'ICD va reivindicar el dret a la llibertat sexual i seguretat de les dones en l'àmbit públic i privat amb la [campanya de sensibilització](#) "Les dones tenim dret a viure lliures de violències sexuals. #LliuresISensePor". Gràficament el missatge es va representar amb la frase "Les dones tenim dret a VIURE LLIURES" en una pissarra, on una ma esborra simbòlicament les paraules "violències sexuals", posant de relleu i visibilitzant el fet que cal seguir "esborrant" aquestes violències encara massa presents en la vida quotidiana de les dones.

El lema de la campanya del 25 de novembre ha estat *Les dones tenim dret a viure lliures de violències sexuals* #LliuresISensePor

Altres actuacions destacades

Les violències sexuals són un tipus de violència masclista que utilitzen el sexe com a forma de control i dominació de les dones.

La gràfica d'aquesta iniciativa de sensibilització s'ha divulgat a través de diaris en paper i *online* d'informació general i esportius, així com en xarxes socials i falques de ràdio. També ha comptat amb cartells, [tríptics](#) i xapes que es distribueixen a través dels ens locals, serveis especialitzats en atenció a les dones i equipaments culturals com biblioteques etc. El dia 24 de novembre, es van publicar redaccions sota el títol *#LliuresISensePor* contra la violència sexual per difondre el contingut d'aquests materials entre tota la població.

Aquests materials, realitzats amb la col·laboració de l'entitat experta

IL·LUSTRACIÓ 6 - IMATGE CAMPANYA 25N

[Creación Positiva](#), expliquen i

ajuden a identificar les violències sexuals, i apoderen les dones que viuen aquestes situacions. Cal tenir present que en tots els casos l'únic responsable és l'agressor, no la víctima, i que en qualsevol relació afectivo-sexual només un sí és un sí. Les violències sexuals es poden exercir en diversos àmbits: a la parella, a la feina, a les xarxes socials, a la família, al carrer i als espais d'oci. I a qualsevol edat. La causa principal és el masclisme, que vulnera els drets de les dones a viure la seva sexualitat, els seus espais, vides i cossos amb llibertat i autonomia.

Campanya *L'esport contra la violència masclista*

La campanya de "**L'esport contra la violència masclista**" s'ha dut a terme del 12 al 30 de novembre amb l'objectiu d'informar i conscienciar les entitats, institucions esportives i professionals del ram, de la necessitat de donar suport a totes les accions destinades a prevenir,

denunciar i rebutjar la violència exercida contra les dones i l'assetjament sexual a l'esport i arreu. L'acció s'ha realitzat a partir de la publicació, per part del Consell Català de l'Esport, del Manifest Unitari del Dia Internacional contra la violència en vers les dones, en base al Manifest Unitari, i divulgant i reforçant la campanya "Les dones tenim dret a viure lliures de violències sexuals. *#LliuresISensePor*". S'hi van adherir 491 entitats, arribant a 250 mil persones en diferents competicions esportives.

Campanya *Trenquem estereotips* de promoció del joc amb infants per avançar en l'equitat

El mes de desembre, l'Institut Català de les Dones va endegar la campanya de sensibilització [#TRENQUEMESTEREOTIPS \(enllaç a la campanya de l'ICD\)](#) per impulsar la superació dels estereotips de gènere que es transmeten als infants a través del temps de joc i les joguines. L'objectiu era promoure l'educació en els valors i comportaments de la igualtat de gènere per facilitar que els infants desenvolupin tot el seu potencial en qualsevol àmbit de la vida, respectin les diferències i no aprenguin a discriminar per raó de gènere.

Les tres imatges de la campanya juguen amb la combinació de joguines que fàcilment s'identifiquen amb estereotips de gènere i la seva deconstrucció per a superar els estereotips sexistes que condicionen les criatures a uns determinats jocs, ja que tothom ha de poder desenvolupar la tendresa, la valentia, la sensibilitat, la iniciativa o la fortalesa. Els eslògans de les diferents imatges són: "Faig màgia amb la pilota de rugbi"; "Faig volar l'estel per sobre el campament"; i "Condueixo per paisatges fantàstics".

IL·LUSTRACIÓ 8 - IMATGE DE LA CAMPANYA
#TRENQUEM ESTEREOTIPS

IL·LUSTRACIÓ 7- IMATGE DE LA CAMPANYA
#TRENQUEM ESTEREOTIPS

IL·LUSTRACIÓ 9 - IMATGE DE LA CAMPANYA
#TRENQUEM ESTEREOTIPS

#TRENQUEMESTEREOTIPS dona continuïtat i renova una campanya iniciada 3 anys abans sobre la mateixa estratègia de cridar l'atenció amb el qüestionament i el joc de la deconstrucció d'estereotips. Els jocs i les joguines no són només un entreteniment, sinó que també són instruments que serveixen per a construir imaginaris i identitats. El joc, com la nutrició, la salut, la protecció i l'educació, és essencial per desenvolupar el potencial dels infants, contribueix al seu creixement físic, mental i social. La reproducció de conceptes sexistes a través de les joguines impedeix el ple desenvolupament de les persones, i atempta contra el principi d'igualtat efectiva de dones i homes.

Aquesta iniciativa dona compliment a la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, que en el seu preàmbul estableix que: l'eliminació dels estereotips de gènere és indispensable per a l'aplicació efectiva de la igualtat de dones i homes, per aquest motiu les administracions i els poders públics de Catalunya han de fer tot el

Altres actuacions destacades

possible per eliminar els estereotips i els obstacles en què es basen les desigualtats en la condició i la posició de les dones, que condueixen a la valoració desigual dels rols que tenen dones i homes en matèria política, econòmica, social i cultural. L' article 23 d'aquesta llei estableix, pel que fa a jocs i joguines que:

Les administracions públiques de Catalunya amb competències han d'emprendre les accions necessàries per a:

- a. Sensibilitzar i informar sobre la importància del joc i les joguines en la transmissió dels estereotips sexistes.
- b. Prohibir la comercialització de jocs i joguines que siguin vexatoris per a les dones, que atemptin contra llur dignitat, que facin un ús sexista del llenguatge o que fomentin l'agressivitat i la violència entre els infants i adolescents.
- c. Promoure l'edició de llibres, jocs i joguines no sexistes.

Falques

Per tal de fer sensibilització i prevenció de relacions abusives de parella entre joves s'emeten periòdicament falques radiofòniques per Flaix FM.

Queixes de sexisme en la publicitat i els mitjans de comunicació

Entre els mesos de gener i desembre de 2018, l'ICD ha rebut queixes per la representació de les dones en els mitjans de comunicació sobre 39 assumptes.

Destaca l'actuació realitzada per l'ICD contra el cartell del Carnestoltes de Terrassa per banalització i incitació a la violència masclista.

S'han atès 39 queixes per sexisme en els mitjans de comunicació

Web i xarxes socials

Des de l'1 de gener fins el 31 de desembre de 2018, 84.041 persones usuàries han interaccionat amb el **web de l'ICD** amb 134.155 sessions en què s'han visualitzat 394.723 pàgines. La durada mitjana de la sessió ha estat de 2 minuts i 39 segons.

Pel que fa a les xarxes socials, el **Twitter corporatiu**, amb 1.649 piulades publicades durant l'any 2018 i 13.884 seguidors/es, ha aconseguit augmentar el nombre de persones seguidores en 3.154 seguidors/es respecte l'any 2017. El perfil de l'ICD ha tingut un total de 6.414 mencions al llarg de l'any i l'interès mitjà anual pel compte ha estat del 15,73.

L'any 2018 el **Facebook corporatiu** ha comptat amb 8.274 simpatitzants (1.392 persones o institucions més que ens han seguit respecte l'any anterior). Durant l'any, s'han publicat a Facebook 604 entrades o posts.

Altres actuacions destacades

L'**Instagram corporatiu** compta amb 1.994 seguidors/es, un 233 % més que fa un any, i s'hi han publicat 148 històries i 232 entrades (posts).

El canal corporatiu de **Youtube** ha servit per fer difusió de 54 vídeos (10 més que al 2017), que s'han compartit 363 vegades i que han sumat 10.134 visualitzacions, amb una durada mitjana de visualització d'1 minut i 30 segons. Des de la seva posada en marxa, l'octubre de 2013, el canal corporatiu de Youtube de l'ICD acumula 120 subscriptors i 54.026 visualitzacions.

Butlletí electrònic

Al llarg de 2018, s'han enviat 11 edicions del Butlletí electrònic de l'Institut Català de les Dones, per informar sobre les activitats, subvencions, cursos, novetats, etc. que puguin ser d'interès per a les dones. En finalitzar l'any 2018, el butlletí tenia una base de 3.621 persones subscrites.

Intranet

Durant l'any 2018, s'han publicat 87 notícies a la intranet.

Patrocini Sàpiens

La presidenta de l'Institut Català de les Dones, Núria Balada, la directora de Sàpiens, Clàudia Pujol, i la historiadora Teresa Abelló, van presentar el Dossier "Totes les dones de la Guerra Civil", que a través de 12 dones de diferents perfils, classes socials i ideologies reivindica i visibilitza la participació de les dones en aquesta etapa històrica. Les dones sobre les quals s'aprofundeix són la periodista María Luz Morales; la monja, Mare Maria de Montserrat; la miliciana Conxa Pérez; la falangista María Josefa Viñamata; la represaliada Aurora Picornell; la burgesa Teresa Amatller; l'espia "La Blonde"; las líder obrera Margarida Abril; les prostitutes "Les noies de madame Petit"; la infermera Patience Darton; la mestra Dolors Canals; i l'exiliada Mercè Rodoreda.

Redaccionals publicitaris

El mes d'octubre els principals diaris van publicar una plana d'informació sota el títol: "La Generalitat impulsa la igualtat també a la contractació pública", amb motiu de la publicació de la 'Guia per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els contractes públics'.

Oficines de l'Institut Català de les Dones i Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)

Per mitjà d'espots televisius del servei 012, s'emeten periòdicament missatges per donar a conèixer aquests serveis a les dones de Catalunya.

Divulgació de les Recomanacions per informar sobre les agressions sexuals

L'ICD ha impulsat i/o participat en totes les recomanacions i processos de treball d'institucions i periodistes a Catalunya per millorar el tractament mediàtic amb l'objectiu d'avançar cap a la igualtat de gènere. Les primeres "Recomanacions per informar sobre les agressions sexuals als mitjans de comunicació" que es fan han comptat amb la subvenció de l'ICD per a la seva edició i elaboració d'una guia per a la seva implementació i conferències i tallers per donar-les a conèixer entre els i les estudiants de comunicació. Es tracta de la culminació del projecte "Dones valentes", un treball de recerca dut a terme durant dos anys per Almena Cooperativa Feminista i l'Associació d'Atenció a Dones Agredides Sexualment. Aquesta eina s'ha elaborat gràcies al coneixement i l'expertesa de 20 dones que han patit agressions sexuals i que es troben en diferents moments del seu procés de recuperació. Amb elles s'han treballat, de forma individual i en focus grup, els discursos d'informacions sobre diferents tipus d'agressions sexuals apareguts a quatre diaris d'àmbit de Catalunya (El Periódico, el PuntAvui, l'Ara, el País i La Vanguardia). També s'ha fet un treball conjunt amb les dones i 11 periodistes de diferents mitjans catalans. I s'ha comptat amb la col·laboració d'un comitè d'expertes.

Estereotips de gènere als mitjans de comunicació

Taller "Informar sobre la violència masclista" també al professorat

L'ICD i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya organitzen sessions de formació monogràfiques per millorar el tractament de la violència masclista en els mitjans de comunicació i avançar en la seva erradicació adreçades a estudiants universitaris de comunicació. El taller "Informar sobre la violència masclista" s'ofereix cada curs a les universitats catalanes i l'any 2018 hi han col·laborat un total de 10 universitats. Enguany, com a novetat, s'ha ofert també aquesta formació a través de sessions específiques per al professorat de Comunicació dels diferents centres.

Centre de Documentació

El Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones, denominat Centre de Documentació Joaquina Alemany i Roca des del maig de 2017, aplega informació i documentació referent a les dones en totes les àrees temàtiques: ciència, filosofia, sociologia, política, cultura, dret, història, educació, famílies, teoria feminista, treball, economia, art, antropologia, literatura, tecnologies, legislació, psicologia, salut, mitjans de comunicació, violències, etc.

La seva missió és promoure i afavorir l'estudi i la investigació sobre les dones mitjançant la informació bibliogràfica i documental que recull, organitza i difon.

Les funcions primordials consisteixen a donar suport documental a les necessitats informatives de les diferents àrees de l'Institut Català de les Dones, atendre i respondre les consultes documentals de qualsevol persona o entitat interessada en qüestions relatives a les dones de Catalunya, així com també difondre publicacions i documentació d'interès sobre el col·lectiu femení.

El Centre de Documentació ofereix una sèrie de serveis presencials i virtuals, entre aquests:

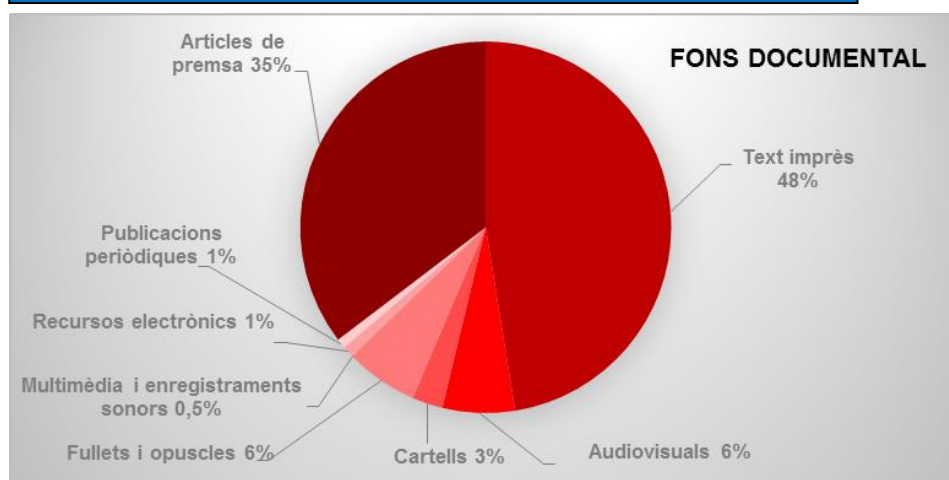
- Referència i consulta en sala de tots els documents disponibles.
- Informació telefònica, per correu electrònic o postal i fax.
- Suport i acompanyament a la recerca.
- Préstec i reserva de documents. Es pot fer ús d'aquest servei des de qualsevol de les seus de l'ICD al territori.
- Préstec interbibliotecari.
- Difusió selectiva de la informació d'acord amb el perfil documental de cada demanda.
- Consulta i impressió d'articles de revista i premsa.
- Autoservei de reprografia.
- Equipament per a visionat d'audiovisuals.
- Servei Wi-Fi d'accés a Internet.
- Racó infantil de contes no sexistes.
- Elaboració d'*InfoCentreDoc: butlletí del Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones* i d'altres productes documentals.
- Visites guiades, concertades prèviament per a associacions de dones, grups d'estudiants, etc.
- Tallers de formació en l'ús del Centre de Documentació.

Fons documental

La base de dades documental o catàleg, que recull la informació bibliogràfica sobre els fons documentals del Centre de Documentació de l'ICD, forma part del catàleg compartit de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya (BEG). Permet accedir al fons de més de 60 biblioteques i centres de documentació de diversos departaments i organismes governamentals que donen suport a l'activitat de les entitats de l'administració pública de Catalunya. El Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones disposa, dins les seves instal·lacions, de tres punts de consulta en línia que permeten l'accés del públic extern a l'ICD als catàlegs electrònics de totes aquestes biblioteques o centres de documentació.

Al llarg de l'any 2018 el catàleg documental ha quedat configurat amb un nombre de 23.904 referències bibliogràfiques, a més de les publicacions periòdiques i articles de revista i premsa. La classificació d'aquestes referències segons la tipologia documental és la següent:

Tipologia documental del catàleg

IL·LUSTRACIÓ 10 - TIPOLOGIA DOCUMENTAL DEL CATÀLEG

D'altra banda, el Centre de Documentació manté i alimenta una base de dades pròpia, sobre dones catalanes rellevants, que proporciona informació útil per a les consultes de caràcter biogràfic que li formulen.

El criteri d'inclusió en aquesta base de dades és que el centre contingui algun document que ofereixi dades biogràfiques sobre aquestes dones i l'objectiu és poder identificar i recuperar personalitats femenines que han estat o són figures claus de la història de Catalunya. Enguany s'han introduït 20 nous registres, havent-hi en acabar 2018 un total de 676 registres.

Com a eines de suport a la difusió dels fons i serveis que ofereix el Centre de Documentació i per potenciar la participació amb el públic s'utilitzen les xarxes socials de l'ICD. Durant 2018 s'han generat a

Altres actuacions destacades

Twitter 175 piulades i s'han fet 128 publicacions a Facebook sobre el Centre de Documentació.

També amb la finalitat de donar a conèixer i divulgar els fons documentals, s'elaboren diferents productes documentals. Per agilitzar i organitzar la difusió d'aquests productes, s'ha continuat amb l'edició del butlletí electrònic *InfoCentreDoc: butlletí del Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones* que permet recollir i agrupar totes les informacions, serveis i productes que genera el Centre de Documentació. S'han editat 11 números, de periodicitat mensual i el nombre de subscripcions al butlletí és, en acabar l'any, d'un total de 729.

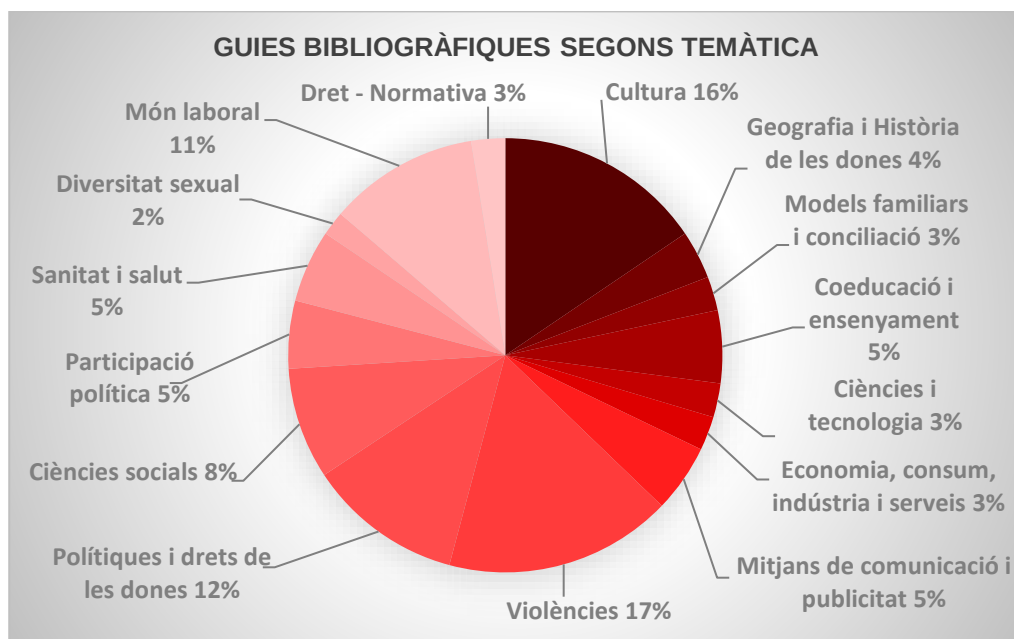
A més de l'*InfoCentreDoc*, els productes documentals elaborats durant 2018 han estat:

- Butlletí de sumaris electrònics de les revistes especialitzades que es reben al Centre de Documentació. Agrupa els títols de les revistes sota el tema a què pertanyen i conté d'una banda, el recull d'enllaços electrònics als continguts, o en el seu defecte, els sumaris de les publicacions periòdiques que es reben al Centre, i d'altra, l'enllaç electrònic al sumari o text complet d'altres revistes disponibles gratuïtament a través d'Internet, així com també enllaç a blogs de temàtiques d'interès per a les dones. De periodicitat mensual, durant l'any 2018 s'han publicat al web de l'ICD un total de 11 números.
- Llistes bibliogràfiques de darreres adquisicions. Es confeccionen mensualment amb l'objectiu de difondre els documents nous que adquireix el Centre de Documentació.
- Recomanats del Centre de Documentació. D'elaboració mensual, estan constituïts per una selecció de recursos documentals, d'edició recent i de contingut rellevant, amb un comentari informatiu sobre cadascun dels documents ressenyats. S'han fet 12 edicions, publicades al web de l'ICD.
- Guies bibliogràfiques temàtiques. S'elaboren per satisfer peticions concretes de les persones usuàries, consisteixen en una recopilació de referències bibliogràfiques de documents en qualsevol tipologia, sobre un tema concret. Aquestes guies es posen a l'abast del públic usuari que ve al Centre o bé, si es demana, s'envien per correu electrònic.

Al llarg de l'any 2018 s'han elaborat 277 guies.

Distribució de les guies segons la temàtica

Altres actuacions destacades

IL·LUSTRACIÓ 11 - DISTRIBUCIÓ DE LES GUIES SEGONS LA TEMÀTICA

Altres productes documentals elaborats durant 2018 han estat:

- Reculls temàtics
- Guies de recursos
- Guies de lectura
- Reculls i dossiers sobre temes d'actualitat

Actuacions cooperatives

El Centre de Documentació Joaquina Alemany i Roca és membre fundador de la Xarxa de Centres de Documentació i Biblioteques de Dones de l'Estat, creada l'any 1995 i que té com a missió fomentar el contacte, la cooperació i l'intercanvi entre centres de la mateixa temàtica. En aquest sentit ha participat en la XXV trobada anual de la Xarxa, celebrada el mes de maig a Sevilla i organitzada pel Centro de Documentación María Zambrano de l'Instituto Andaluz de la Mujer.

Com a membre de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat (BEG) el Centre de Documentació ha participat i col·laborat durant 2018 en les 2 comissions de treball en què s'estructuren aquestes biblioteques:

Comissió de Catalogació: l'objectiu de la qual és unificar els criteris utilitzats per tots els centres de documentació i biblioteques que integren les BEG per tal d'elaborar les concrecions pròpies del catàleg BEG.

Comissió BEG: que té com a objecte definir un marc legal que englobi el conjunt de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, el Centre de Documentació de l'ICD ha renovat enguany dos convenis de col·laboració:

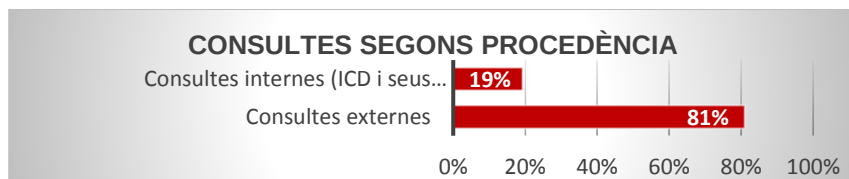
Altres actuacions destacades

- Amb el Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC) per a la integració i manteniment dels registres bibliogràfics del catàleg del Centre de Documentació al Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC).
- Amb la Biblioteca de Catalunya per a la creació i impuls del portal d'un únic catàleg d'autoritats de Catalunya, el *Catàleg d'autoritats de noms i títols de Catalunya* (CÀNTIC) i que consisteix en la creació d'un catàleg únic d'accés públic als registres d'autoritat de noms i títols creats cooperativament per les biblioteques catalanes, amb l'objectiu de normalitzar els punts d'accés dels catàlegs bibliogràfics, millorar la comunicació entre els diferents catàlegs i sobretot afavorir la cerca i la recuperació de la informació.

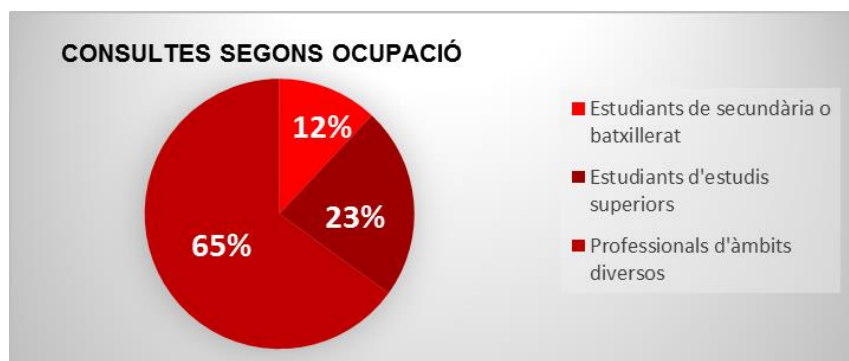
Consultes ateses

Al llarg de l'any 2018 el Centre de Documentació ha rebut un total de 2.520 consultes, la qual cosa representa una mitjana de quasi 11 consultes diàries. Del total anual de consultes rebudes, més d'un 19% correspon a consultes internes efectuades per personal de les oficines centrals de l'Institut Català de les Dones o bé, de les seves seus territorials. El 81% restant correspon a demandes d'informació fetes per part de persones físiques o entitats externes a la institució, de les quals el 12% són estudiants de secundària i batxillerat, un 23% cursen estudis superiors i el 65% restant són professionals d'àmbits diversos. Pel que fa a la distribució per sexes, el 83% de peticions d'informació han estat efectuades per dones i un 17% per homes.

Consultes segons procedència, ocupació i sexe

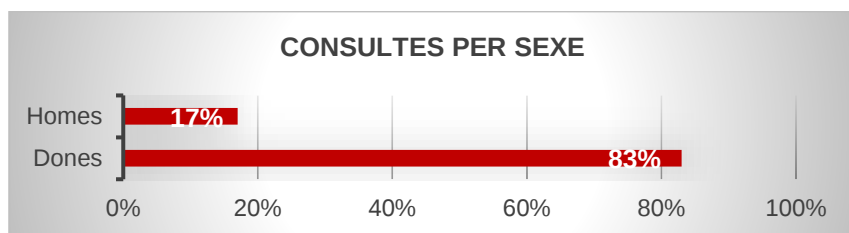

IL·LUSTRACIÓ 12 - CONSULTES SEGONS PROCEDÈNCIA

IL·LUSTRACIÓ 13 - CONSULTES SEGONS OCUPACIÓ

Altres actuacions destacades

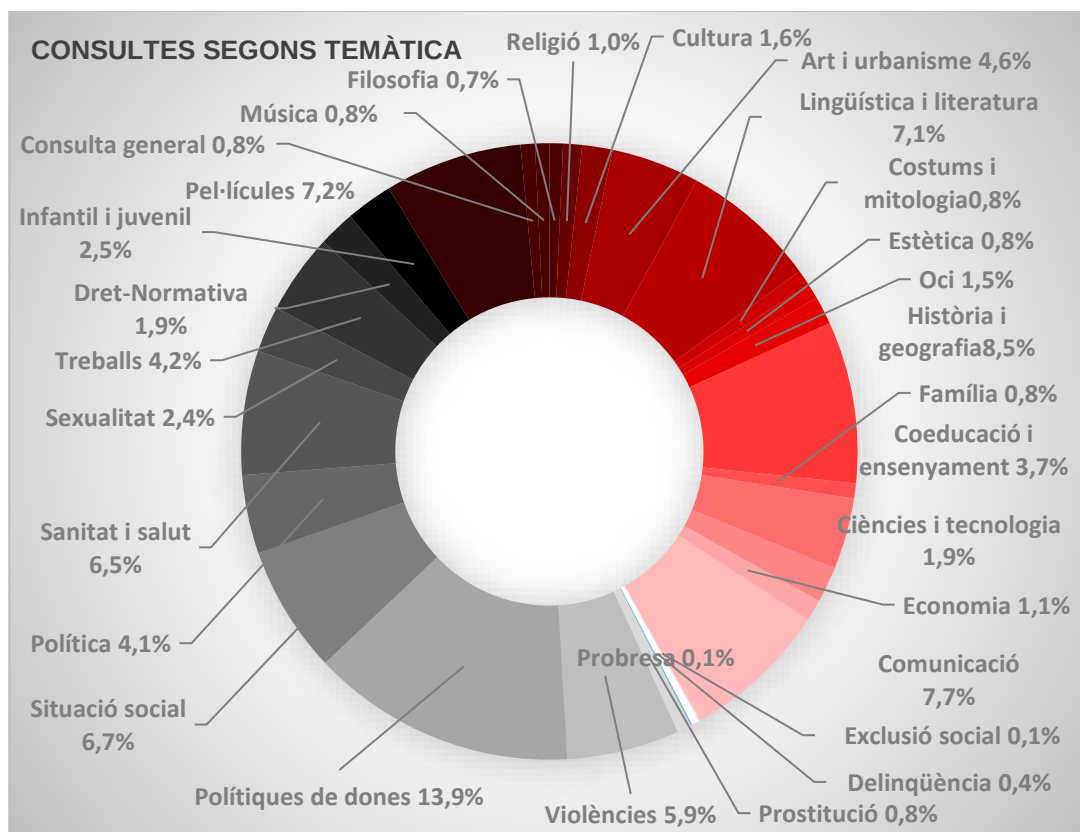

IL·LUSTRACIÓ 14 - CONSULTES SEGONS SEXE

Quant al servei de préstec de documents, de les 4.270 persones o entitats registrades com a usuàries del servei, 1.255 n'han fet ús del servei durant 2018 i d'elles, 193 ho han fet per primera vegada ja que han estat registrades com a noves usuàries del préstec durant aquest any. Respecte al nombre de préstecs i renovacions de documents, anualment s'han efectuat 4.801, la qual cosa representa una mitjana diària de més de 19 préstecs.

S'han efectuat 4.801 préstecs i renovacions durant l'any

La distribució segons la temàtica consultada és la següent:

IL·LUSTRACIÓ 15 - DISTRIBUCIÓ SEGONS LA TEMÀTICA CONSULTADA

Altres actuacions destacades

El Centre ha rebut també, visites de persones o entitats interessades a conèixer-ne el funcionament: professionals documentalistes, professorat de secundària i universitat, coordinadores d'àrees de la dona de diferents ajuntaments catalans i comunitats autònomes i representants d'entitats diverses de Catalunya, l'Estat o l'estranger. Pel que fa a les visites de grup, durant aquest any el Centre ha atès les següents:

- Alumnes de Mediació Comunitària de la Fundació Paco Puerto
- Alumnes de l'assignatura Perspectives feministes a la història de l'art de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona
- Grup de dones de la ONG ACCEM adreçada a la millora de les condicions de vida de les persones refugiades, immigrades i en risc d'exclusió social.
- Grup d'estudiants del Màster de gènere i Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona
- Grup d'estudiants del Curs de Mediació Comunitària del SOC del programa Barcelona Activa
- Grup d'internes del Centre Penitenciari Brians 1
- Grup de persones de la Kitakyushu City Assembly (Japó)
- Grup de persones de la Northeastern University of Boston
- Grup de joves guanyadors/es de la Beca Connecta't del Carnet Jove de la Caixa
- Estudiants del CFGS en Promoció de la Igualtat de Gènere del IES Can Vilumara
- Grup de persones de la trobada d'intercanvi Catalunya-Moçambic-Senegal Feminismes Sud Global

Observatori de la Igualtat de Gènere (OIG)

El 25 d'octubre de 2017 s'ha constituït l'Observatori de la Igualtat de Gènere en la primera reunió plenària, al recinte modernista de l'Hospital de Sant Pau. L'Observatori de la Igualtat de Gènere és un nou òrgan col·legiat adscrit a l'Institut Català de les Dones i assessor del Govern que té l'objectiu d'incrementar el coneixement sobre la situació de les dones i millorar les polítiques públiques per aconseguir la igualtat efectiva de dones i homes, mitjançant les dades, les estadístiques i la recerca.

L'Observatori d'Igualtat de Gènere ha presentat el projecte del pla estratègic de l'observatori per als propers 4 anys, 2017-2020, amb els objectius a assolir, els eixos funcionals, les actuacions planificades i recursos necessaris per dur-les a terme.

El pla d'actuacions de l'observatori s'emmarca en els quatre eixos funcionals següents: treball amb dades i recerca; difusió i comunicació; proposta de polítiques públiques d'igualtat; intercanvi d'informació i coneixement; actuacions de funcionament intern.

Aquests eixos emmarquen les futures actuacions i els grups de treball que s'hagin de crear per portar a terme les actuacions.

En aquest plenari de l'Observatori, es va comptar amb l'assistència de 44 vocals del plenari de 34 organismes diferents. Aquests organismes pertanyen a la Generalitat de Catalunya, col·legis professionals, entitats de dones, organitzacions de treballadors, organitzacions empresarials i entitats locals.

Es va acordar la creació d'un grup de coordinació permanent amb les funcions de representació de l'Observatori, dinamització del pla d'actuacions, constitució de grups de treball i revisió de les propostes de polítiques públiques entre les més importants.

Es va comptar amb l'assistència de 44 vocals del plenari de 34 organismes diferents

Informe anual de les activitats dels SIAD

Durant el mes de març de 2018 es va elaborar un informe resum de les activitats realitzades a les oficines de servei d'informació i atenció a les dones (SIAD) en que es recollia el nombre d'atencions realitzades, les dones ateses per violència masclista, les àrees d'intervenció la forma de tramitació, el canal d'entrada i les derivacions del servei a partir de les memòries anuals que envia cada oficina.

Aquest informe s'ha penjat al web de l'ICD i s'ha utilitzat per a fer alguns gràfics que s'han inclòs en els dossiers estadístics sobre violència masclista que s'ha elaborat durant l'any.

Informes mensuals i anual del telèfon 900 900 120

A partir de les dades enviades per l'empresa ASMEDIT que realitza les tasques pròpies del telèfon 900 900 120 d'atenció telefònica a les víctimes de violència masclista durant el mes de gener de 2018, es va elaborar [l'informe anual \(de la línia 900 900 120\)](#) de l'any anterior amb els principals indicadors i amb la desagregació territorial pels àmbits territorials vigents.

L'any 2018 es va fer l'informe de l'any 2017 i es va penja al web de l'ICD en format de PDF juntament als dels anys anteriors.

A part de l'informe anual, cada més, durant el 2018, s'ha difós la informació acumulada, des del gener fins el mes corresponent, de les trucades realitzades al telèfon 900 900 120 i algunes característiques de les trucades.

Participació al Grup de seguiment i recollida de Dades de la Catalunya Central

La Comissió Tècnica del Circuit de la Catalunya Central, en el procés de treball per a l'elaboració d'un protocol supracomarcal per a l'abordatge de la Violència Masclista a la Catalunya Central va constituir un grup específic per treballar aquest tema.

L'OIG participa en aquest grup assessorant en la recollida i tractament de les dades, i com a tal, ha participat en una reunió durant l'any 2018 en que es va elaborar un informe estadístic amb les dades de dones ateses per violència masclista en els diferents serveis presents a les comarques de l'Anoia, Bages, Berguedà, Moianès i Osona durant els anys 2016 i 2017. Aquest informe constava d'un anàlisi DAFO, d'una graella de dades per servei i comarca i l'anàlisi de les dades.

Participació en el Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030

Durant l'any 2018 la coordinadora de l'OIG ha col·laborat, juntament amb una representant del Departament de Presidència, en el desenvolupament de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible número 5 (ODS5) i en la incorporació de la perspectiva de gènere dels altres 16 ODS en el marc del procés d'elaboració del Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, on actualment hi treballen els diversos departaments de la Generalitat de Catalunya a proposta del Consell Assessor per al Desenvolupament sostenible del Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència els quals s'encarreguen de la resta d'objectius.

La tasca ha consistit en la participació en 7 reunions durant l'any en que s'han identificat els compromisos per part del Departament de Presidència i específicament de l'ICD de les diferents fites que conformen l'ODS5:

1. Posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i nenes a tot el món.

Altres actuacions destacades

2. Eliminar totes les formes de violència contra totes les dones i nenes en els àmbits públic i privat, inclosos el tràfic i l'explotació sexual, així com altres tipus d'explotació.
3. Eliminar totes les pràctiques nocives, com el matrimoni infantil, precoç i forçat, així com la mutilació genital femenina.
4. Reconèixer i valorar les cures no remunerades i el treball domèstic no remunerat, mitjançant la prestació de serveis públics, la provisió d'infraestructures i la formulació de polítiques de protecció social, així com mitjançant la promoció de la responsabilitat compartida a la llar i la família, segons escaigui a cada país.
5. Vetllar per la participació plena i efectiva de les dones, i per la igualtat d'oportunitats de lideratge en tots els àmbits de presa de decisions en la vida política, econòmica i pública.
6. Garantir l'accés universal a la salut sexual i reproductiva i als drets reproductius, de conformitat amb el Programa d'acció de la Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament, la Plataforma d'Acció de Beijing i els documents finals de les conferències d'examen respectives.

En aquest context també s'han iniciat els contactes durant el 2018 amb la Comissió d'ODS del CNDC per tal que participin en el Pla Nacional de l'Agenda 2030 des de la societat civil i que l'OIG participi a la comissió.

Participació en el Grup d'anàlisi de casos d'homicidi per violència masclista

L'OIG ha col·laborat en el Grup d'anàlisi de casos d'homicidi per violència masclista en l'elaboració de l'Informe de feminicidis 2012-2017 que ha estat finalitzat l'any 2018.

La coordinadora de l'OIG ha recollit les dades dels feminicidis que han tingut lloc durant l'any 2018 amb la novetat que aquest any s'han comptabilitzat també les dones assassinades de l'àmbit sociocomunitari, familiar i laboral, juntament amb l'àmbit de la parella i exparella que ja es recollien.

Aquest any s'han comptabilitzat 9* casos de dones assassinades, set en l'àmbit de la parella o exparella, un en l'àmbit familiar i un en el sociocomunitari. (*Dos d'aquests casos no han estat identificats, policialment, com a violència masclista fins al 2019).

Recull estadístic de violència masclista per al 25 de novembre

Per motiu del Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones, s'ha elaborat dossier estadístic que recull les estadístiques més rellevants de violència masclista per al nostre país. Aquests recull té la previsió d'actualitzar-se periòdicament per tal que sempre inclogui les dades disponibles més actuals.

Presentació de resultats de l'Enquesta de Violència Masclista a Catalunya 2016

El juliol de 2018 es van presentar en roda de premsa els principals resultats de l'EVMC2016 amb la presència de la Consellera de Presidència i el Conseller d'Interior. La coordinadora de l'OIG va participar juntament amb el Gabinet Tècnic de la Secretaria General d'Interior en la selecció, tractament i anàlisi de les dades que es varen presentar.

Segon plenari de l'OIG

El 17 de juliol va tenir lloc la segona reunió plenària de l'OIG, una de les dues que prescriu el decret que el regula. Totes dues reunions van tenir lloc al recinte modernista de l'Hospital de Sant Pau.

En la segona reunió plenària es van presentar la taxa de pobresa de 2017 en clau de gènere, la metodologia de l'Índex d'igualtat de Gènere a càrrec del Sr. Frederic Udina i Abelló director de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) i les darreres dades estadístiques de salut de les dones a càrrec de la Sra. Anna Garcia-Altés, responsable de l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya i vocal a l'OIG de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. També es va parlar dels grups de treball de l'OIG, definició, planificació i tasques realitzades es van enumerar Els dossiers estadístics elaborats per l'OIG i es va comptar amb la presència del Sr. Maxime Forest membre executiu de l'Haute Conseil à l'Egalité de les Femmes et les Hommes (HCE) que en va explicar el funcionament i actuacions.

Pel que fa a la participació en el segon plenari de l'OIG, es va comptar amb l'assistència de 35 vocalies.

Tercer plenari de l'OIG

En la tercera reunió plenària, que va tenir lloc l'11 de desembre, és va presentar un recull de dades sobre la VM en la infància i la joventut a càrrec de la Sra. Montserrat Aguilera del Gabinet de Seguretat del Departament d'Interior, el Decàleg de la comunicació no sexista a la publicitat a càrrec de la Sra. Carme Figueras del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), la Guia de l'estadística oficial amb perspectiva de gènere per part de la Sra. Clara Torras de l'Observatori de la Igualtat de Gènere i es va fer el repàs de les principals actuacions dels grups de treball per part de les portaveus de cada grup de treball.

Pel que fa a la participació en el tercer plenari de l'OIG, es va comptar amb l'assistència de 33 vocalies.

El grup de coordinació de l'OIG

Aquest any 2018 es va crear el grup de coordinació permanent amb la finalitat de consensuar el pla estratègic de l'OIG i definir els grups de treball. Aquest grup es va reunir el febrer de 2018 per primera i única vegada. Aquest grup de coordinació consta de les representants del 26 organismes dels 34 organismes que conformen l'OIG.

Els grups de treball de l'OIG

El grup de coordinació permanent de l'OIG que representa a l'OIG en les seves funcions més executives va definir 5 grups de treball amb la següent composició i actuacions:

1. GRUP DE TREBALL DE DADES I CÀLCULS

Composició:

- *Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya*
- *Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya*
- *Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya*
- *Consell General de Cambres de Catalunya*
- *Consell Interuniversitari de Catalunya*
- *Consell Nacional de Dones de Catalunya*
- *Direcció General d'Administració de la Seguretat*
- *Direcció General de la Policia*
- *Direcció General d'Igualtat*
- *Secretaria General del Consell Interuniversitari de Catalunya*
- *Servei Públic d'Ocupació de Catalunya*
- *Unió General de Treballadors*

Actuacions destacades:

- *Actuació 3. Definició d'un sistema d'indicadors d'igualtat i càlcul d'indicadors genèrics.*
- *Actuació 4. Aprofitament estadístic de registres administratius.*
- *Actuació 6. Elaboració de metodologies de recollida de dades amb perspectiva de gènere.*
- *Actuació 9. Desenvolupament d'un espai web per a l'OIG.*
- *Actuació 14. Publicació de butlletins estadístics.*

2. GRUP DE TREBALL D'ANÀLISI DE LA IMATGE PÚBLICA DE LES DONES

Composició:

- *Associació Catalana de Municipis*
- *Col·legi de Pedagogs de Catalunya*
- *Col·legi de Periodistes de Catalunya*
- *Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya*
- *Consell de l'Audiovisual de Catalunya*
- *Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència*
- *Direcció General de Comunicació del Govern*

Altres actuacions destacades

- *Direcció General de la Policia*

Actuacions destacades:

- *Actuació 15. Elaboració de codis de bones pràctiques de gènere per eliminar estereotips*

3. GRUP DE TREBALL DE PROPOSTA DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES D'IGUALTAT

Composició:

- *Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya*
- *Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya*
- *Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista*
- *Comissions Obreres (CCOO)*
- *Consell de l'Advocacia catalana*
- *Consell Nacional de Dones de Catalunya*
- *Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa*
- *Direcció General de Comunicació del Govern*
- *Direcció General de Desenvolupament Rural*
- *Direcció General d'Igualtat*
- *Micro, petita i mitjana empresa de Catalunya (PIMEC)*
- *Unió General de Treballadors (UGT)*

Actuacions destacades:

- *Actuació 5. Avaluació i seguiment de les polítiques públiques d'igualtat.*
- *Actuació 8. Proposta de polítiques públiques.*

4. GRUP DE TREBALL SOBRE LA DISCRIMINACIÓ LABORAL DE LES DONES

Composició:

- *Comissions Obreres (CCOO)*
- *Consell General de Cambres de Catalunya*
- *Direcció General d'Igualtat*
- *Foment del Treball Nacional*
- *Micro, petita i mitjana empresa de Catalunya (PIMEC)*
- *Patronal de la micro, petita i mitjana empresa de Catalunya (FEPIME)*
- *Servei Públic d'Ocupació de Catalunya*
- *Unió General de Treballadors (UGT)*

Actuacions destacades:

- *Actuació 7. Seguiment i avaluació de la situació laboral de les dones.*

5. GRUP DE TREBALL SOBRE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Composició:

- *Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya*
- *Consell de Col·legis de Metges de Catalunya*
- *Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya*

Altres actuacions destacades

- *Consell de l'Advocacia catalana*
- *Consell Nacional de Dones de Catalunya*
- *Direcció General d'Administració de la Seguretat*
- *Direcció General de la Policia*
- *Unió General de Treballadors*

Actuacions destacades:

- Actuació 16. Publicació i explotació de l'EVMC2016.
- Actuació 17. Anàlisi de les dades de VM registrades pel Departament d'Interior i el Consell General del Poder Judicial.
- Actuació 18. Disseny d'una enquesta a educadors i mestres per a la detecció de VM en edats primerenques.

Els grups de treball, a part de crear-se, s'han reunit dues vegades al llarg de 2018 i les portaveus de cada grup han exposat la feina feta al darrer plenari de desembre.

L'Índex d'Igualtat de Gènere

L'OIG ha estat treballant en la versió catalana de l'Índex d'Igualtat de Gènere calculat per l'European Institut on Gender Equality (EIGE) juntament amb l'Idescat i el càlcul d'aquest índex ha passat a formar part de l'estadística oficial ja que està inclòs com una actuació estadística dels [plans i programes anuals de l'Idescat](#). Els resultats d'aquest índex està previst de presentar-los el segon semestre de 2019.

Dossier estadístic dones TIC

La setmana del Mobile World Congress l'OIG va publicar [un recull de dades](#) estadístiques sobre formació, ocupació i ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a Catalunya amb les dades oficials més recents sobre aquest tema.

Dossier estadístic Les dones a Catalunya 2018 pel 8 de març

Amb motiu del 8 de març dia internacional de les dones, l'OIG va elaborar [un dossier que recollia dades oficials sobre les dones](#) en diferents àmbits de la societat catalana. Els temes recollits en el dossier fan referència a la situació laboral de les dones, les condicions de vida, la formació i el nivell d'estudis assolits, la salut de les dones, les dones en les tecnologies de la informació i la comunicació, també en l'esport i en la cultura.

Dossier estadístic de violència masclista per motiu del desè aniversari de la llei 5/2008

L'OIG va elaborar a l'abril de 2018 un [recull de les dades evolutives](#) des que es va aprovar la llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

Es publiquen dades oficials sobre les dones assassinades a Catalunya en l'àmbit de la parella o ex-parella, dades sobre altres tipus de delictes per violència masclista dels que es disposa de l'evolució temporal, com ara, agressions sexuals, mutilacions genitals femenines i matrimonis forçats que es produeixen en l'àmbit sociocomunitari. Així mateix es recullen denúncies, mesures de protecció i reparació de les dones en situació de violència masclista, dades sobre els serveis prestats en l'atenció de dones en situació de violència i dades dels principals recursos disponibles a Catalunya des de l'aprovació de la llei fins a dia d'avui.

Dossier estadístic de violència masclista per al 25 de novembre

Per motiu del dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les dones l'OIG es va actualitzar el [dossier estadístic](#) que ja es va publicar l'any anterior i que recull les estadístiques més rellevants de violència masclista per al nostre país:

- ❖ Dones assassinades per violència masclista
- ❖ Denúncies per VM en l'àmbit de la parella i familiar
- ❖ Evolució de les denúncies en l'àmbit de la parella
- ❖ Ordres de protecció resoltes
- ❖ Delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals
- ❖ Mutilacions genitals femenines
- ❖ Matrimonis forçats
- ❖ Telèfon 900 900 120 de l'any 2017
- ❖ Serveis d'informació i atenció a les dones
- ❖ Recursos disponibles per a l'abordatge de la VM

Anàlisi de les queixes rebudes pel l'IDC de continguts sexistes als mitjans de comunicació

Juntament amb l'àrea de comunicació s'ha elaborat un anàlisi de les queixes rebudes durant els darrers 5 anys en relació a continguts sexistes als mitjans de comunicació per part de la ciutadania i el tractament i resolució de la queixa.

Reunions aplicatiu HIPATIA

La coordinadora de l'OIG ha participat aquest any en l'adaptació de l'aplicatiu de gestió utilitzat per una gran part dels SIAD (HESTIA) a l'aplicatiu HIPATIA creat per l'ICD per a recollir, explotar i analitzar les dades dels SIAD.

Aquesta tasca ha consistit en el mapeig i la sincronització d'ambdós aplicatius informàtics identificant les variables comunes, adaptant les que tenien diferències i tractant les que no apareixien en ambdós aplicatius. Aquesta tasca s'ha desenvolupat en diverses reunions durant l'any amb l'empresa que gestiona l'HESTIA.

Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC)

El Consell Nacional de les Dones de Catalunya (en endavant CNDC) és l'òrgan col·legiat de participació i consulta de l'Institut Català de les Dones que integra les representacions de les entitats que treballen en programes en favor de la igualtat i la promoció de les dones, així com les diferents entitats de dones del territori català, per a les qüestions vinculades al Pla del Govern en matèria de polítiques de dones en els àmbits polític, social, cultural, econòmic i educatiu.

Aquest any, s'escull una nova vicepresidenta 2a amb la intenció que sigui una figura cabdal i representativa del CNDC i amb l'esperit de fomentar la participació i convertir el Consell en una eina política i de discurs. Així, s'adquireixen 5 punts bàsics de compromís:

1. Dinamització de les Assemblees Territorials de Dones de Catalunya i realització de trobades amb l'objectiu d'apropar-se al territori.
2. Dinamització dels grups de treball.
3. Elaboració d'un calendari anual de les reunions establint 1 reunió trimestral de la Comissió de Coordinació i 2 sessions plenàries a l'any.
4. Modificació del Decret 65-2014 del CNDC i constitució d'un grup de treball per a l'elaboració del nou text.
5. Agilització dels processos del CNDC dotant-lo d'eines de gestió que facilitin la comunicació i la participació i obrir el debat per a la incorporació de dones joves.

El CNDC és l'òrgan col·legiat de participació de les entitats i consulta de l'institut

Estructura

Presidència

Núria Balada i Cardona

Vicepresidència primera

Núria Ramon i Pérez

Vicepresidència segona

Antònia Llauredó Llorc (fins al 7 d'abril de 2018)

Montse Pineda Lorenzo (a partir del 7 d'abril de 2018)

Ple

Comissió de Coordinació

Grups de treball

Assemblees Territorials de Dones de Catalunya (ATDC)

Secretaria – Anna Coll Colomé

El **Ple** és l'òrgan de màxima representació del CNDC. A finals del 2018 l'integren **391 representants** d'entitats i grups de dones, a més de la presidència, les dues vicepresidències, una representant per cada ATDC, les 5 coordinadores territorials de l'ICD i la secretària. Durant aquest any s'han donat de baixa 5 entitats en motiu de la seva dissolució o inactivitat.

Reunions:

- 7 d'abril. Sessió plenària ordinària a Barcelona (sala Cotxeres del Palau Robert), amb la participació de 58 entitats membres i 10 oients.
- 20 d'octubre. Sessió plenària ordinària a Lleida (sala Canonja de la Seu Vella), amb la participació de 47 entitats membres i 47 oients.

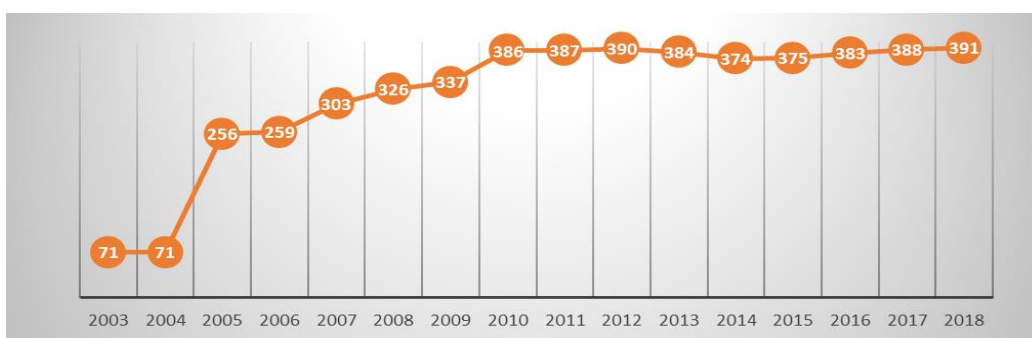
Accions

- 15 de febrer. El CNDC s'adhereix a la vaga feminista del 8 de març convocada pel moviment feminista.
- 17 d'abril. Dinar de treball de la Comissió de Coordinació amb Judith Butler, catedràtica del Departament de Literatura Comparada de la Universitat de Califòrnia.

Altres actuacions destacades

- 27 d'abril. S'aprova la declaració de rebuig a la sentència de l'Audiència Provincial de Navarra als cinc membres del grup anomenat "la Manada", jutjats per la violació grupal d'una noia durant els Sanfermines de 2016.
- 25 de juny. S'aprova i es fa pública la declaració de rebuig a la decisió de l'Audiència Provincial de Navarra de dictar llibertat provisional sota fiança per als cinc violadors del grup de "la Manada".
- 5 de juliol. Es fa públic el manifest "Prou discriminació i violència contra dones migrades i dones refugiades. Dones invisibilitzades i violències invisibles".
- 1 d'octubre. S'aprova la declaració un any després dels fets ocorreguts l'1 d'octubre de 2017 en el marc de la celebració del referèndum d'autodeterminació.
- 15 d'octubre. Declaració amb motiu del Dia Internacional de les Dones Rurals.
- 26 de novembre. Participació a la jornada de reflexió i intercanvi "Igualtat de gènere a la Mediterrània: el paper de Catalunya".

Evolució del nombre d'entitats i grups de dones membres del CNDC

IL·LUSTRACIÓ 16 - EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'ENTITATS I GRUPS DE DONES MEMBRES DEL CNDC

La **Comissió de Coordinació** és l'òrgan funcional i de coordinació de les accions i projectes que duu a terme el CNDC. Està composta per la presidència, les vicepresidències i 15 vocalies que ocupen les coordinadores dels grups de treball, les representants des les ATDC. Aquest any també s'han incorporat les representants dels òrgans de participació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, amb dret a veu i sense vot.

Altres actuacions destacades

S'ha reunit quatre vegades en sessió ordinària, a Barcelona: 7 de febrer, 12 de juliol, 27 de setembre i 15 de novembre.

Grups de treball

- **Dones amb Discapacitat**

Coordinadora: Carme Riu Pascual

Reunions: 16 de gener, 13 de març, 24 d'abril i 18 de maig

Actuacions: el 19 de juny es duu a terme la Jornada Drets sexuals i reproductius de les dones no estàndards. Es reivindica el dret a l'autodeterminació de les dones amb discapacitat, en tots els aspectes de la seva vida però, sobretot, pel que fa al drets sexuals i reproductius. Es destaquen algunes propostes: impulsar una escola d'estiu de formació; fomentar imaginaris de desig i seducció de les dones amb diversitat; transformar la pràctica mèdica i ortopèdica amb perspectiva feminista i garantir que ens els serveis sanitaris hi hagi una comunicació i traducció inclusiva.

- **Dones, Empresa i Economia**

Coordinadora: Núria Viñas Llebot

Reunions: 8 de maig, 3 de juliol, 19 de juliol, 10 d'octubre, 12 de desembre

Actuacions: recollida d'informació i reivindicacions d'aquest àmbit per tal d'elaborar una base de dades que permeti saber el volum de dones empresàries i directives a Catalunya i conèixer la realitat i la tipologia de l'empresariat femení.

- **Dones Grans**

Coordinadores: Angelina Hurios Calcerrada (fins al 15 de maig) i M. Montserrat Serrallonga Sivilla (a partir del 15 de maig)

Reunions: 15 de maig, 18 d'octubre i 13 de desembre

Actuacions: el 20 de novembre s'aprova i es fa pública la declaració d'aquest grup de treball sobre la vulnerabilitat de les dones grans davant la inseguretat residencial.

Altres actuacions destacades

• Dones i Mitjans de Comunicació

Coordinadora: Montserrat Minobis Puntonet

A proposta de la Comissió de Coordinació, el Ple aprova la creació d'aquest grup el 20 d'octubre.

• Dones Migrades i Refugiades

Coordinadora: Salwa L'Aouaji El Gharbi

• ODS i Agenda 2030

Coordinadora: Sílvia Aldavert Garcia

Reunions: 20 de febrer, 18 d'abril, 10 de maig i 19 de desembre

Actuacions:

- 31 de maig, acte emmarcat en la Setmana Europea del Desenvolupament Sostenible per tal de fer conèixer la tasca del CNDC i la del Govern pel que fa als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) així com establir una estratègia conjunta d'incidència política per liderar l'Agenda 2030 feminista a Catalunya.
- 27 de juny, sessió de treball oberta sobre els ODS i l'establiment de l'Agenda 2030 a Catalunya amb la participació del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.
- Participació en 12 grups de debat del procés de reflexió estratègica promogut per la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament al voltant de la cooperació catalana i els ODS.
- 27 de setembre, participació en la jornada "Una agenda per a les persones i la prosperitat. Visions i aliances" en el marc del cicle "L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món".

Altres actuacions destacades

• Participació Internacional

Coordinadora: Àlícia Oliver Rojo

Reunions: 21 de juny, 24 de juliol i 18 de setembre

Actuacions:

- Recull de la història de la participació internacional del CNDC per editar-ne una publicació.
- Elaboració de la declaració escrita que el CNDC presentarà l'any 2019 a la 63 CSW.

• Salut

Coordinadores: Montse Pineda Lorenzo (fins al 2 de maig), Gemma Altell Albajes i Marta Busquets Gallego (a partir del 2 de maig)

Reunions: 2 de maig i 13 de desembre

• Violències masclistes

Coordinadora: Laia Rosich Solé

Reunions: 21 de març, 4 d'octubre, 6 de novembre i 4 de desembre

Actuacions:

- Aportacions i esmenes al tercer eix del Pla referent al Programa d'Intervenció integral contra la violència masclista.
- Participació en la Jornada, realitzada el 8 de juny, de celebració dels 10 anys de la Llei 5/2008, pel dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Participació en la campanya "Dones amb Drets", el 18 d'octubre, per defensar els drets de les dones en situació de trata i reclamar-ne l'abordatge en el marc de les violències masclistes.

Assemblees Territorials de Dones de Catalunya

Com a òrgans participatius i consultius del CNDC, formen part de la Comissió de Coordinació i del Ple mitjançant una representant de cadascuna d'elles. Les coordinadores territorials de l'Institut Català de les Dones n'exerceixen les funcions de dinamitzadores i secretàries tècniques.

Altres actuacions destacades

Com a òrgans participatius i consultius del CNDC, formen part de la Comissió de Coordinació i del Ple mitjançant una representant de cadascuna d'elles. Les coordinadores territorials de l'ICD n'exerceixen les funcions de dinamitzadores i secretaries tècniques.

- **Alt Pirineu i Aran**

Representant: Mireia Boya Busquet

Secretària tècnica: Carme Castelló Gistau

- **Catalunya Central**

Secretària tècnica: Rosa Codina Casas

- **Girona**

Representant: Mònica Aldegunde Cera

Secretària tècnica: Josefina Surina Gelis

Reunió: 7 de novembre

- **Lleida**

Representant: Sílvia Bonilla Amador

Secretària tècnica: Carme Castelló Gistau

Reunió el 20 de setembre

- **Tarragona**

Representant: M. Rosa Llurba Caparó

Secretària tècnica: Lúdia Bargas Musoy

Reunió el 10 d'octubre

- **Terres de l'Ebre**

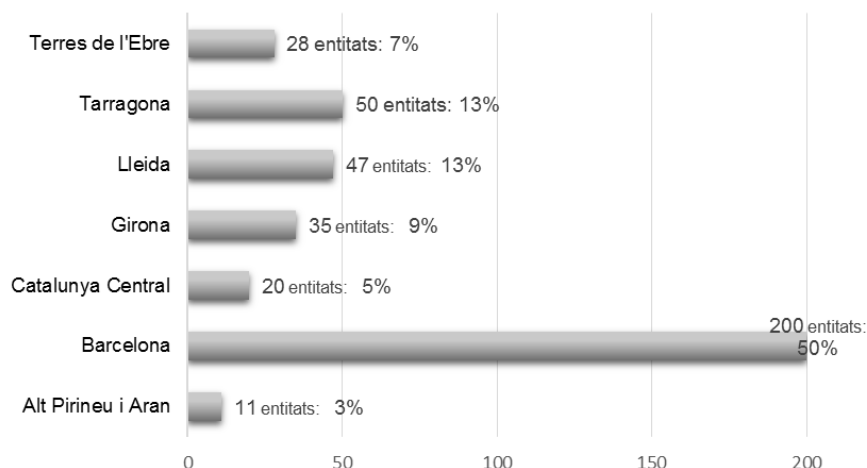
Representant: Teresa Bonet Fabra

Secretària tècnica: Carme Valls Besalduch

Reunió el 15 de juny

Altres actuacions destacades

Representació territorial de les entitats membres del CNDC

IL·LUSTRACIÓ 17 - REPRESENTACIÓ TERRITORIAL DE LES ENTITATS MEMBRES DEL CNDC

El CNDC com a òrgan de consulta a escala internacional

Des de l'any 1999, el CNDC, com a organització no governamental, té reconegut l'estatus consultiu en el Consell Econòmic i Social de Nacions Unides (ECOSOC) i, des de llavors, ha estat representat en les sessions de la Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona (CSW).

El 24 de gener s'ha realitzat una reunió preparatòria per a les participants del CNDC al **62è període de sessions de la CSW**, que han format una delegació de 18 dones encapçalada per la presidenta.

La 62 CSW s'ha dut a terme del 12 al 23 de març, a Nova York, per debatre sobre els reptes i les oportunitats per assolir la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones i les nenes rurals.

El 15 de març, sota el títol "Agenda 2030 a Catalunya. Experiències de treball comunitari del CNDC" i amb la participació de 50 dones, s'ha dut a terme l'acte organitzat pel CNDC amb l'objectiu de visibilitzar el seu rol en l'avançament en l'Agenda 2030 feminista a Catalunya.

A banda de les reunions establertes a l'agenda oficial de la CSW i els actes paral·lels de seguiment, el CNDC ha mantingut reunions amb organismes i persones de diferents àmbits: ACCIÓ, Oficina a l'Exterior

Una representació del CNDC ha participat al 62è període de sessions de la CSW, a Nova York

Altres actuacions destacades

de l'Agència Catalana de Turisme a Amèrica del Nord i Institut Ramon Llull; Minerva Josefina Tavárez Mirabal, filòloga, professora i política dominicana, filla d'una de les germanes Mirabal, assassinades el 25 de novembre de 1960; Alt Consell per a la Igualtat entre dones i homes de França, Comissió Nacional

Jordana per a la Dona i Consell Assessor sobre Igualtat de Gènere de Finlàndia i l'Institut Europeu per a la Igualtat de Gènere; Meritxell Roca, directora de projectes de la Universitat de Columbia i delegada Alumni NY; Nzira Sofia de Deus, directora executiva de Fórum Mulher de Moçambic; Zohra Khan, cap de la Secció de Lideratge i Governança d'ONU Dones; Albert Janer, vicepresident del Chapter Alumni ESADE a NY; Associació NAWBO de NY; Mabel Bianco i dones llatinoamericanes d'Argentina, Brasil i Equador i l'Institut Català d'Amèrica.

Alícia Oliver de Xarxa Europea de Dones Periodistes i Montserrat Minobis de l'Associació Dinamitzadora de la XIDPiCC-XIPVG, han intervingut a les taules rodones “Capítol J Dona i Mitjans de Comunicació, una assignatura pendent” i “Violència contra dones periodistes” per fer visible la violència estructural contra dones periodistes i l'incompliment dels Estats en l'aplicació de polítiques públiques que contribueixen a reduir les bretxes de desigualtat en els mitjans de comunicació.

Neus Pociello ha participat en el *side event* “Compartint experiències en la implementació de la convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona”.

El 26 de març, per tal de posar en comú l'experiència en la 62 CSW, es reuneix la delegació del CNDC a la seu de l'Institut Català de les Dones.

A iniciativa del GT ODS i Agenda 2030, la vicepresidenta 1a del CNDC, Almudena Rodríguez de l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears (APFCiB) i Jara Henar d'Alianza por la Solidaridad han participat als **European Development Days**, el 5 i 6 de juny a Brussel·les, que se centren en la resposta estratègica de la comunitat internacional als desafiaments mundials més urgents, amb èmfasi particular en la igualtat de gènere i en l'apoderament de les dones.

La vicepresidenta 2a del CNDC i Almudena Rodríguez d'APFCiB, han participat en el **Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides**, dut a terme sota el paraigües de l'ECOSOC, del 9 al 18 de juliol a Nova York, que ha tingut com a tema principal la transformació cap a societats sostenibles i resilients.

Altres actuacions destacades

Del 23 al 26 de juliol, a Nova York, Neus Pociello de la Fundació Aroa i M. Rosa Lunas de la Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran, Dones i Família han participat en la **9a sessió de Treball sobre Envelliment de les Nacions Unides sobre Drets Humans de les Persones Grans**.

Consells i òrgans de participació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya en què el CNDC ha estat convocat a participar

Comitè de Seguiment del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020

Representant: Maria Rovira Duran

El Comitè de Seguiment del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020 s'ha reunit en sessió plenària el 20 de juny. Les consultes sobre la gestió i les modificacions del programa s'han treballat virtualment durant tot l'any.

Comitè de Seguiment del Programa Operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020

Representant: Àlícia Oliver Rojo

El Comitè de Seguiment del Programa Operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020 s'ha reunit en sessió plenària el 28 de maig.

Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista (CNVM)

- Ple: Montserrat Vilà Planas, Laia Rosich Solé i Nati Veraguas Aguilera
- Grup de Treball per a l'abordatge de les violències sexuals: Nati Veraguas Aguilera

La Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista s'ha reunit en sessió plenària a 12 de setembre. El grup de treball per a l'abordatge de les violències sexuals s'ha reunit a 25 de maig.

Consell de Cooperació al Desenvolupament

Altres actuacions destacades

Representant al Ple: Alícia Oliver Rojo

El Consell de Cooperació al Desenvolupament s'ha reunit en sessions plenàries a 12 d'abril, 26 de juny i 18 d'octubre, i en reunions del grup de treball per l'impuls i el seguiment del procés participatiu Visió 2030 els dies 6 de novembre, 17 i 18 de desembre.

Consell Nacional de Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgèneres i Intersexuals (LGBTI)

Representant al Ple, al Grup de Treball per Serveis-Ensenyament i al Grup de Treball Identitari-Polítiques Lèsbiques: Mercè Otero Vidal

El Consell Nacional de Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgèneres i Intersexuals (LGBTI) s'ha reunit en Sessió plenària extraordinària el 14 de novembre i ordinària l'11 de desembre.

Consell de Participació del Memorial Democràtic

El Consell de Participació del Memorial Democràtic s'ha reunit a 12 de març i 22 de maig, amb la representat escollida com a portaveu: Alícia Oliver Rojo.

Fòrum d'Entitats de les Persones Usuàries de l'Audiovisual

Representant: Miriam Hatibi Zagmal

Han promogut l'XI Jornada de la Mesa per a la Diversitat en l'Audiovisual el 15 de juny.

Grup de treball del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya / Institut Català de les Dones

Representant: Nati Veraguas Aguilera

El Grup de treball del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya / Institut Català de les Dones ha realitzat 5 reunions de treball.

Grup de treball per a l'elaboració del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci

Representant: Laia Rosich Solé i Mercè Meroño Salvador

El Grup de treball per a l'elaboració del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci s'ha constituït el 17 de juliol; i s'ha reunit el 30 de juliol en l'àmbit de l'oci privat, el 31 de juliol en l'àmbit de

Altres actuacions destacades

l'oci públic i el 23 de novembre reunió de tancament del grup. Reunions setmanals per a diverses qüestions: 12, 18 i 25 de setembre, 2, 9, 16, 23 i 30 d'octubre, 6, 13 i 20 de novembre.

Grups de treball del procés participatiu al Pla Director de la cooperació catalana (2019-2022)

- Visió transformadora. El nou marc on la cooperació catalana ha de construir una proposta per al canvi positiu: Alícia Oliver Rojo i Catarina Isabel Alves Vieira da Cunha.

- Agendes Globals: Laura Viladevall Corominas

- Creació de ciutadania global / Educació per al desenvolupament: Laura Viladevall Corominas

- Enfocaments: gènere i drets humans; justícia global; Agenda 2030: Laura Viladevall Corominas

- Noves eines i aliances. L'Agenda 2030 emfatitza la necessitat de relacions i aliances d'impacte en el desenvolupament: Júlia Mas Maresma, Alícia Oliver Rojo, Laura Viladevall Corominas

- Gestió del coneixement i orientació a resultats. El nou marc obliga a una rendició de comptes global: Júlia Mas Maresma

- Dades i desenvolupament: Laura Viladevall Corominas

- Avaluació i acreditació de resultats: Laura Viladevall Corominas

- La política pública: organització i agents. Les implicacions del marc dels ODS per a la cooperació pública: Eugènia Bretones Espejo

- Articulació de les línies estratègiques: acció humanitària, desenvolupament, EpD: Laura Viladevall Corominas

- Administracions públiques catalanes i cooperació al desenvolupament: Laura Viladevall Corominas

Observatori de la Igualtat de Gènere

Ple (de caràcter permanent): Mercè Otero Vidal, Anna Ariño Garrié i Nati Veraguas Aguilera

S'han reunit en sessió plenària de l'Observatori de la Igualtat de Gènere el 17 de juliol i l'11 de desembre.

Altres actuacions destacades

- Grup de Treball de Coordinació Permanent: Marta Busquets Gallego i Tània Verge Mestre, s'ha reunit el 7 de febrer
- Grup de Treball de Dades i Càlculs (GT1 Dades): Tània Verge Mestre, s'ha reunit el 19 de març i 20 de setembre
- Grup de treball de proposta de polítiques públiques d'igualtat (GT3 Polítiques): Marta Busquets Gallego, s'ha reunit el 3 d'abril i 27 de setembre.

Observatori dels Drets de la Infància

Representant: Noemí Fuster Rabat

L'Observatori dels Drets de la Infància s'ha reunit el 22 de gener.